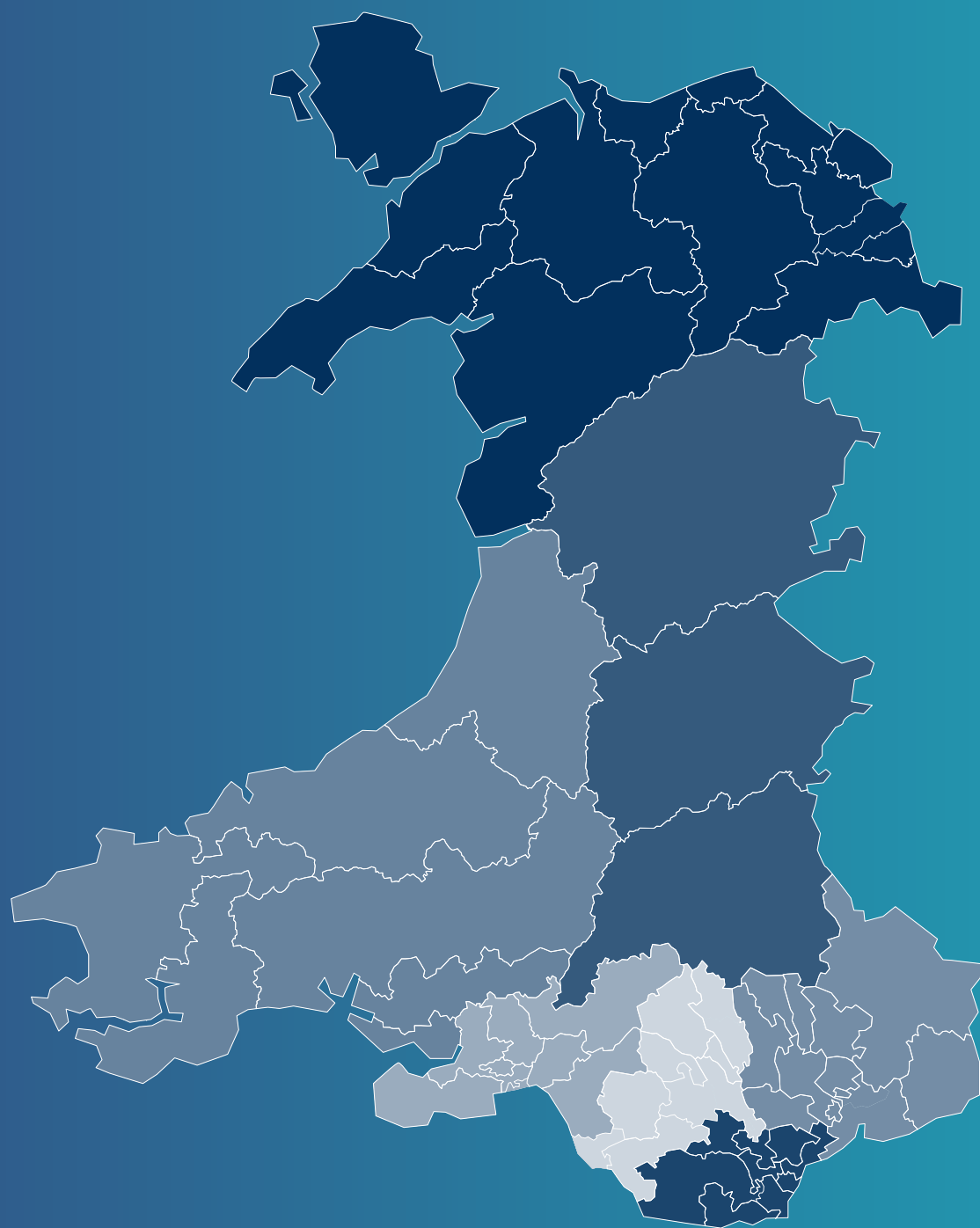

Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe (BIPBA)

Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe (BIPBA)

Elfennau rhyngweithiol
wedi'u hesbonio

Cliciwch i ddychwelyd
i dudalen **CARTREF Y
BWRDD IECHYD**

Bwrdd Iechyd
Prifysgol Aneurin
Bevan (BIPAB)

Blaenau Gwent
(Dwyrain a Gorllewin)

Caerffili
(Dwyrain, Gogledd a De)

Monmouth
(Gogledd a De)

Dwyrain Casnewydd

Gorllewin Casnewydd

Torfaen
(Gogledd a De)

Cliciwch ar GARTREF
BWRDD IECHYD i
ddychwelyd i'r
dudalen **ARDAL**

↓
Cliciwch i'r
dudalen
FLAENOROL

↓
Cliciwch i'r
dudalen
NESAF

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Bae Abertawe
Swansea Bay University
Health Board

Craige Wilson

Cyfarwyddwr y Grŵp Gwasanaeth Sylfaenol,
Cymunedol a Therapiau/Dirprwy Brif Swyddog
Gweithredu

Mae'n bleser gennyf gyflwyno gwaith y Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr a'r Clystyrau Lleol ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe. Mae'r blwyddlyfr hwn yn dangos arloesedd ein Clystyrau Lleol o ran gwella gofal a gwasanaethau ar gyfer y boblogaeth a wasanaethir, a hefyd fuddion cydweithio â phartneriaid ar y lefel draws-glwstwr i gyflawni canlyniadau gwell fyth.

Ymhlith y prosiectau mwyaf diweddar sydd ar y gweill ar lefel draws-glwstwr y mae gwaith i gyflwyno model seicoleg gymunedol newydd mewn partneriaeth ag iechyd meddwl, gwaith i ehangu trefniadau cydweithio â'r trydydd sector ledled gofal sylfaenol, a phrosiect i sicrhau presgripsiynu gwrthficrobaidd da mewn practisau meddygon teulu a deintyddol.

Mae'r prosiectau hyn yn ychwanegol at ddatblygiadau blaenorol i wasanaethau megis awdioleg gofal sylfaenol, wardiau rhithwir, presgripsiynu cymdeithasol, a'r cynllun IRISi, a roddwyd ar waith ledled pob clwstwr yn y Bwrdd Iechyd.

Wrth edrych i'r dyfodol, y ddwy brif flaenoriaeth y cytunwyd arnynt ar y lefel draws-glwstwr ar gyfer 2025-26 yw iechyd meddwl emosiynol a llesiant, a diwallu anghenion Pobl Hŷn. At hynny, wrth fynd i'r afael ag anghenion y boblogaeth, mae'r clystyrau lleol wedi cytuno ar 208 o gamau gweithredu allweddol ledled meysydd gofal wedi'i gynllunio, gofal heb ei gynllunio, plant a phobl ifanc, iechyd meddwl ac anableddau dysgu.

Rydym ni, y Bwrdd Iechyd, yn parhau i fuddsoddi mewn gwasanaethau ar lefel y clwstwr, gan gefnogi ac adeiladu'r gwasanaethau hynny am eu bod yn chwarae rôl hanfodol o ran symud y model Dylunio Cymuned yn ei flaen a diweddarau cynllun gwasanaethau clinigol y Bwrdd Iechyd eleni.

Yn yr ymarfer hunanasesu diweddar, nododd bron pob un o'r clystyrau gynnydd da iawn o ran gweithredu'r model gofal sylfaenol a'r amcanion datblygu clwstwr carlam, ac rydym yn bwriadu adeiladu ar hyn yn y dyfodol.

Rwy'n falch iawn o waith y clystyrau, ac edrychwn ymlaen at weithio'n agos gyda nhw wrth i ni geisio ymgorffori a lledaenu eu gwaith rhagorol.

Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr (GCTG) Bae Abertawe

Rydym yn bartneriaeth amlasiantaeth sy'n cynnwys cynrychiolwyr o blith yr aelodau canlynol:

- Clystyrau Lleol y Bae, y Ddinas, Llwchwyr, Penderi, Castell-nedd, y Cymoedd Uchaf, a Chwmtawe.
- Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe
- Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Morgannwg
- Llais
- Cyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Abertawe
- Cyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Castell-nedd Port Talbot

Cadeirydd y Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr yw Dr Iestyn Davies, sy'n Ddirprwy Gyfarwyddwr Meddygol y Grŵp ac yn Arweinydd Clinigol ar gyfer pob un o'r wyth Clwtwr. Mae Dr Davies hefyd yn bartner yn un o'r practisau cyffredinol mwyaf yng Nghymru, wedi'i leol yng Nghlwtwr Cwmtawe.

Nodir ein strwythur llywodraethu isod:

Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe (BIP BA)						Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol			
		Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr							
Cydweithredfeydd y Clystyrau Lleol									
Afan	Y Bae	Y Ddinas	Cwmtawe		Llwchwr	Castell- nedd	Penderi	Y Cymoedd Uchaf	
Cydweithredfeydd Proffesiynol									
Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol	Deintyddol	Fferylliaeth	Optometreg		Nyrsio	Y 3 ^{dd} Sector	Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd a Gwyddorau Iechyd		

Mae aelodaeth y Clystyrau'n cynnwys cynrychiolwyr o blith Meddygon Teulu, Nyrsys, y Proffesiynau Perthynol i Iechyd, Iechyd Meddwl, Deintyddion, Optegwyr, a'r Sector Gwirfoddol.

Cefnogir y Clystyrau gan 22 o Gydweithredfeydd Proffesiynol, sy'n cynnwys dwy gydweithredfa trydydd sector newydd.

Rydym yn cwmpasu daearyddiaeth Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe, sydd wedi'i ffurfio o Ddinas a Sir Abertawe a Chyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot.

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Mae'r grŵp cynllunio traws-glwtwr yn grŵp gweithredol sy'n cynnwys gwaith ymgysylltu da. Mae yna gynrychiolaeth uwch o blith y sefydliadau a'r partneriaethau a restrir uchod. Mae'r grŵp yn goruchwyllo gwaith y Clystyrau ar lefel leol a hefyd yn cychwyn prosiectau Traws-glwtwr.

Ar hyn o bryd, mae gennym nifer o wasanaethau sydd ar gael ym mhob Clwtwr, megis Awdioleg Gofal Sylfaenol, Wardiau Rhithwir, Presgripsiynu Cymdeithasol, a'r prosiect IRISi. Rydym hefyd wedi dechrau prosiectau ar fodel Seicoleg Gymunedol newydd, gwella ansawdd Presgripsiynu Gwrthficrobaidd ym maes Gofal Sylfaenol, a chynyddu nifer y cleifion sy'n cael gwiriad anabledd dysgu.

Cafodd gwaith blaenorol ei wneud i ehangu'r cyfeiriadur gwasanaethau sydd ar gael ar lefel y Clwtwr i bob practis Gofal Sylfaenol, i ddarparu rhaglen o hyfforddiant ymwybyddiaeth o ddementia ac awtistiaeth, ac i brynu cyfarpar optometreg arbenigol.

Mae'r Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr yn ei gwneud yn ofynnol i sefydliadau partner a phob un o'r wyth Clwtwr gytuno ar ystod o feysydd blaenoriaeth ar gyfer gweithredu; mae'r blaenoriaethau hyn yn gyson â blaenoriaethau Llywodraeth Cymru, y Bwrdd Iechyd a'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol. Mae clystyrau ar y lefel leol hefyd yn parhau i arloesi a datblygu gwasanaethau mewn ymateb i anghenion lleol, gwasanaethau y gellir eu mabwysiadu i'w cyflwyno.

Mae ein prif flaenoriaethau strategol ar gyfer 2024-25, sydd wedi'u nodi yn ein hail gynllun Traws-glwtwr, fel a ganlyn:

- Anableddau Dysgu
- Gofalwyr
- Cynhwysiant Iechyd
- Pobl Hŷn
- Strategaeth y Gweithlu Gofal Sylfaenol
- Iechyd Meddwl Emosiynol a Llesiant

Gellir dod o hyd i'r gynllun Traws-glwtwr yma:

Crynodeb o'r Cynllun Traws-glwtwr a chynlluniau blynyddol Cydwethredfeydd y Clystyrau Lleol.

Nodir enghraifft o un o brosiectau diweddar y Grŵp Traws-glwtwr isod:

Mae gwaith wedi bod yn mynd rhagddo rhwng Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe a phedwar clwtwr lleol i gyflwyno model seicoleg gymunedol newydd. Nod y model yw sicrhau darlun manwl o anghenion poblogaeth a chefnogi'r gwaith o nodi a datblygu ymyriadau seicolegol i wella iechyd emosiynol a llesiant mewn partneriaeth â'r gymuned.

Mae'r meysydd blaenoriaeth cynnar yn cynnwys gweithio gydag ysgolion lleol i gynnig ymgynghoriadau a goruchwyliaeth i ehangu sgiliau a thechnegau'r staff o ran rheoli'r sefyllfa, cefnogi'r gwaith o ddatblygu llwybr Seicoleg Addysgol cyn ysgol sy'n seiliedig ar dechnegau rheoli synhwyrac ac emosiynau ar gyfer y plentyn a'r rhieni, lansio llawlyfr amenedigol i gefnogi mamau newydd, a gweithio gyda Phrifysgol Abertawe i gefnogi llesiant ein poblogaeth o fyfyrwyr.

Gall y seicolegwyr cymunedol gynnig cyngor a chymorth i weithwyr cymunedol eraill, a gallant trwy eithriad gynorthwyo gydag achosion cymhleth iawn.

Mae hyfforddai seicoleg glinigol yn helpu i werthuso rhwystrau a chyfleoedd i bobl sy'n ymdopi â phroblemau camddefnyddio sylweddau yn y rhanbarth. Gan fod hon hefyd yn thema a nodwyd gan y seicolegydd cymunedol sy'n cynnwys llesiant yn y gymuned, bydd y dadansoddiad yn helpu i wella hygyrchedd ac ymgysylltiad.

Mae'r prosiect, sy'n cael ei arwain gan y Pennaeth Seicoleg a'r Cyfarwyddwr Cyswllt ar gyfer Gofal Sylfaenol, ar y cyd â'r Clystyrau, yn mynd o nerth i nerth. Penodwyd tri seicolegydd cymunedol, ac mae swydd arall bellach yn cael ei hysbysebu gan gwblhau'r cam cychwynnol yn y pedwar clwtwr.

Bydd myfyriwr PhD ym Mhrifysgol Abertawe yn gwerthuso'r prosiect.

Swansea Bay

I gael rhagor o wybodaeth am y Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr yn BIPBA, cysylltwch â:

Dr Iestyn Davies
Iestyn.Davies3@wales.nhs.uk

Sharon Miller
Sharon.Miller@wales.nhs.uk

Bae Abertawe

I gael rhagor o wybodaeth am y Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr yn BIPBA, cysylltwch â:

Dr Iestyn Davies
Iestyn.Davies3@wales.nhs.uk

Sharon Miller
Sharon.Miller@wales.nhs.uk

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Rydym yn parhau i ddatblygu ein Clwtwr gyda chymorth y Bwrdd Iechyd, sy'n cynnwys cymorth gan yr Academi Gofal Sylfaenol a Swyddog Cyfathrebu pwrpasol. Bu i'r ymarfer hunanasesu diweddar amlygu'r ffaith bod bron pob un o'n clystyrau o'r farn ei fod yn gwneud cynnydd da tuag at y Model Gofal Sylfaenol ar gyfer Cymru.

Mae sefydlu ystod o gydweithredfeydd proffesiynol i gefnogi'r Clwtwr wedi bod yn ddatblygiad allweddol. Mae hyn yn golygu bod gennym dros 200 o randdeiliaid erbyn hyn, sy'n cyfrannu at y gwaith o ddylunio ac ail-lunio ein gwasanaethau. Rydym yn falch o fod wedi cychwyn dwy gydweithredfa trydydd sector mewn partneriaeth â'r cynghorau gwasanaethau gwirfoddol perthnasol, a gobeithiwn benodi arweinwyr y cydweithredfeydd trydydd sector yn fuan er mwyn cryfhau ymglymiad. Mae'r berthynas rhwng y Clystyrau a'r Trydydd Sector ym Mae Abertawe yn arbennig o gryf.

Rydym yn falch iawn bod un o'n Clystyrau wedi ennill Gwobr y GIG ddwy flynedd yn olynol. Enillodd Clwtwr Cwmtawe yn 2023 am ei waith ar ddiwallu anghenion cleifion cymhleth yn ei ardal. Yn 2024, enillodd eto am ei waith ar ddull system gyfan o fynd i'r afael ag Iechyd Meddwl, gan ennill y categori Datblygu Dull System Gyfan a'r wobr gyffredinol am Gyfraniad Eithriadol at Wella Gofal Iechyd.

Mae Clwtwr Penderi hefyd wedi cael canmoliaeth trwy'r wobr Byw ein Gwerthoedd, a hynny am ei waith ar Lesiant Cymunedol.

Mae Clwtwr y Cymoedd Uchaf wedi arwain y ffordd o ran datblygu cynllun ar gyfer ailgylchu anadlyddion, sef y cynllun cyntaf o'i fath yng Nghymru ac un o'r ychydig gynlluniau yn y DU. Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru wedi ysgrifennu am y prosiect hwn.

Rydym mor falch o waith yr holl Glystyrau, a dim ond rhai enghreifftiau yw'r rhain. Mae blwyddlyfrau Canlynol y clystyrau yn rhoi rhagor o fanylion.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Mae'r Grŵp Cynllunio Traws-glwtwr yn darparu dull gweithredu cydlynol a llawn ffocws ar gyfer ein gwaith Clwtwr. Mae'n darparu llais cryfach a mwy o welededd ar gyfer ein Clystyrau, ac yn darparu cyfleoedd cryfach ar gyfer prosiectau Traws-glwtwr.

Mae angen rhoi sylw manwl i ddatblygu aelodau'r Clystyrau ac arweinwyr y Cydweithredfeydd nad ydynt wedi bod yn gyfarwydd â gweithio mewn trefniant clwtwr yn flaenorol. Mae hyn wedi golygu cymryd amser a darparu cymorth.

Mae yna hefyd her o ran natur statig cyllidebau'r Clystyrau a chyflwyno gwasanaethau mewn hinsawdd ariannol anodd. Mae costau staffio cynyddol wedi golygu bod yna lai o gyfle i'r Clystyrau arloesi, a bydd sicrhau buddsoddiad ychwanegol yn allweddol i gynnal y momentwm.

Beth nesaf?

Rydym wedi penderfynu defnyddio dull symlach yn 2025-26 fel y gallwn amlygu cynnydd cadarn iawn. Mae ein blaenoriaethau Traws-glwtwr allweddol ar gyfer 2025-26 mewn dau faes:

Iechyd Meddwl Emosiynol a Llesiant

- Ymgorffori'r model Seicoleg Gymunedol
- Adolygu'r Model Iechyd Meddwl ar lefel y Clwtwr, gan gynnwys y defnydd o weithwyr cyswllt Iechyd Meddwl ar gyfer pob Clwtwr.

Pobl Hŷn

- Lleihau Cwmpadau
- Cynllunio Gofal yn y Dyfodol
- Strategaeth ar gyfer ehangu Model Clinigydd Cymunedol

Yn ogystal â hyn, mae cynlluniau'r wyth Clwtwr lleol yn cynnwys 208 o gamau cyflawni allweddol ledled chwe maes allweddol, camau sy'n gyson â chynllun y Bwrdd Iechyd. Y meysydd hyn yw gofal wedi'i gynllunio, gofal heb ei gynllunio, iechyd meddwl ac anableddau dysgu, plant a phobl ifanc, gofal canser ac atal a lleihau anghydraddoldebau iechyd.

Byddwn hefyd yn ceisio datblygu ein Clystyrau ymhellach yn y flwyddyn i ddod, gan roi llais cryf iddynt wrth adnewyddu cynllun gwasanaethau clinigol y Bwrdd Iechyd a blaenoriaethau'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol.

Afan
Arweinydd y Clwstwr
(dros dro)
Andrew Griffiths
Andrew.Griffiths8@wales.nhs.uk

Afan

Pwy ydym ni?

Mae Clwstwr Afan yn gydweithredfa o gcontractwyr gofal sylfaenol, gwasanaethau cymunedol y bwrdd iechyd, a'r trydydd sector, sy'n ymrwymedig i ddarparu gofal sy'n canolbwyntio ar y claf trwy arloesedd a darpariaeth â ffocws. Ein nod yw gwella canlyniadau iechyd, lleihau anghydraddoldebau, a darparu gwasanaethau gofal iechyd hygrych, integredig i'n cymuned, a arweinir gan angen.

Bu i'n tîm amlddisgyblaethol ehangu ym mis Rhagfyr 2023 i gynnwys Clinigydd Cymunedol (cyfuniad o barafeddyg ac uwch-ymarferydd nyrsio), gan wella gofal ar gyfer cleifion sy'n gaeth i'w cartref a lleihau'r galw ar feddygon teulu. Mae'r Rheolwr Datblygu a Gweithredu Busnes yn llywio prosiectau'r clwstwr ac yn gofalu bod yna ddulliau casglu data cadarn i sicrhau proses cynllunio busnes wybodus.

Mae Clwstwr Afan yn gwasanaethu poblogaeth o tua 45,837 o gleifion cofrestredig ledled ardaloedd trefol a gwledig. **Mae'r clwstwr yn cynnwys 13 o fferyllfeydd, 7 practis deintyddol, a 3 optegydd.**

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Gwella iechyd meddwl a llesiant trwy fynd ati'n barhaus i ddatblygu Model Iechyd Meddwl Afan, gan adolygu Model Iechyd Meddwl Cwmtawe, sydd wedi ennill gwobr y GIG, i nodi elfennau y gellir eu haddasu ar gyfer Clwstwr Afan. Mae'r model presennol yn cynnwys gwasanaeth a ddarperir gan bresgripsiynwyr cymdeithasol a gweithwyr cyswllt iechyd meddwl.

Buddsoddi mewn Cynllun Grantiau Trydydd Sector i ddarparu prosiectau ymyrryd targededig yn y gymuned, gan gynnwys:

Rhaglen **Adferiad – Eich Cydnerthedd** sy'n cefnogi unigolion 14-18 oed, ac sy'n canolbwyntio ar gymunedau dan anfantais, cymunedau gwledig, a chymunedau ethnig leiafrifol. Mae'n gwella llesiant meddyliol trwy gyfrwng gweithdai cydnerthedd, meithrin hyder, sgiliau ymdopi, ac iechyd meddwl hirdymor.

Mae rhaglen **Wellness Warriors – Mind Castell-nedd Port Talbot ac Afan Fitness** yn hyrwyddo gweithgarwch corfforol a chydnerthedd meddyliol trwy hyfforddiant ffurfiol yn y gampfa, sgysiau anffurfiol, a thrafodaethau wedi'u hwyluso am iechyd meddwl.

Meithrin llythrennedd iechyd a dulliau rhagweithiol o reoli iechyd trwy ein Digwyddiadau Llesiant Cymunedol.

Gwella arferion presgripsiynu i leihau'r defnydd o gyfryngau gwrthficrobaidd a'u heffaith ar yr amgylchedd, gan ganolbwyntio ar stiwardiaeth wrthficrobaidd ac anadlyddion ecogyfeillgar i gefnogi'r agenda werdd.

Cynyddu nifer y bobl sy'n cael eu brechu a'u himiwneiddio gyda chefnogaeth cynlluniau tymhorol ac ymgyrchoedd ymwybyddiaeth.

Cryfhau cymorth ar gyfer gofalwyr di-dâl trwy gynlluniau uwchsgilio cydweithredol a gwella mynediad at adnoddau ar draws contractwyr gofal sylfaenol.

Hyrwyddo ffyrdd iachach o fyw trwy fentrau Mae Pob Cyswllt yn Cyfrif (MECC) yn achos gwasanaethau nad ydynt yn rhai meddygol cyffredinol, ac integreiddio cymorth Trydydd Sector i mewn i fodolau gofal, gan gynnwys cymell mwy o bobl i gael eu sgrinio.

Gwella rheolaeth ar ddiabetes trwy ymgysylltu â Rhaglen Atal Diabetes Cymru Gyfan a chynyddu cyfradd cwblhau'r wyth proses ofal allweddol.

Gweithredu modelau presgripsiynu 56 diwrnod i wella effeithlonrwydd a diogelwch meddyginiaeth.

Ehangu'r defnydd o Consultant Connect ar draws grwpiau proffesiynol i symleiddio llwybrau gofal cleifion.

Dolen i Gynlluniau Perthnasol

- Cynllun Tymor Canolig Integredig 2025-26
- Amcanion Strategol Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe
- Model Gofal Sylfaenol i Gymru
- Cymru Iachach

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Digwyddiadau llwyddiannus o ran Iechyd a Llesiant y gymuned sy'n hyrwyddo ymwybyddiaeth o iechyd ac addysg iechyd. Mae hyn yn cynnwys ymgysylltiad gan y Gwasanaeth Gwirfoddol Cymunedol, Nyrsys Cymunedol, Maetheg a Deieteg, yr Awdurdod Lleol, Partneriaeth Gofalwyr, y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, Sgrinio Coluddion Cymru, a sefydliadau trydydd sector eraill.

Cydabyddiaeth i'r effaith gadarnhaol y mae'r Cynllun Meddygon Teulu i Atgyfeirio Cleifion i Wneud Ymarfer Corff yn ei chael ar iechyd corfforol a meddyliol.

Ataliwyd dros 1,200 o dderbyniadau diangen i'r ysbyty gan dîm y Ward Rithwir.

Hyfforddiant manylach i staff ar ymwybyddiaeth o awtistiaeth a dementia.

Crynoir manylion pellach am bob un o'r llwyddiannau hyn ar wefan Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe isod:

Aeth Cydweithredfa Clwstwr Lleol Afan ati'n ddiweddar i gynnal digwyddiad iechyd a llesiant rhad ac am ddim yng Nghanolfan St Paul ym Mhort Talbot. Nod y digwyddiad oedd ysbrydoli'r gymuned leol i wneud newidiadau cadarnhaol i'w ffordd o fyw a gwella llythrennedd iechyd. Roedd yn cynnwys stondinau rhyngweithiol gan sefydliadau megis y Gymdeithas MS, Diabetes UK, Llyfrgelloedd Castell-nedd Port Talbot, a staff y bwrdd iechyd lleol, yn cynnwys gweithwyr cymorth deieteg a'r Gwasanaeth Parasol Gofal Diwedd Oes.

Bu i'r digwyddiad hwyluso ymgysylltu uniongyrchol rhwng y cyhoedd ac amryw o wasanaethau iechyd a chymunedol, gan hybu ymwybyddiaeth o'r cymorth a'r gwasanaethau sydd ar gael yng Nghlwtwr Afan. Mae Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol yn bwriadu cynnal digwyddiadau tebyg yn y dyfodol, gan

ganolbwyntio ar bynciau y nodwyd eu bod yn bwysig gan y mynychwyr. Mae'r fenter hon yn adlewyrchu ymrwymiad y clwstwr i fynd ati mewn modd rhagweithiol i ymgysylltu ag iechyd y gymuned a chynnig cymorth llesiant holistaidd.

Cynhaliodd Cydweithredfa Clwstwr Lleol Afan ei hail ddigwyddiad llesiant yn ddiweddar, a hynny er mwyn meithrin ymwybyddiaeth o'r gwasanaethau a'r cymorth sydd ar gael yn y gymuned.

Roedd y digwyddiad rhad ac am ddim hwn, a gynhaliwyd yng Nghanolfan Adnoddau Cymunedol Aberafan, yn cynnwys amrywiaeth o grwpiau a gwasanaethau iechyd a chymunedol lleol a allai gynnig cyngor a chymorth ynglŷn â gwneud newidiadau iach.

Ymhlith y rheiny a oedd yn bresennol yn y digwyddiad yr oedd Sgrinio Coluddion Cymru, Age Concern, Gwasanaeth Ambiwlans Cymru, a'r Ganolfan Gofalwyr.

Roedd nifer o dimau o'r Bwrdd Iechyd hefyd yn gallu darparu gwybodaeth a chynghor, gan gynnwys y gwasanaeth iechyd meddwl pobl hŷn a'r gwasanaeth therapi galwedigaethol.

Roedd Imbiwlans y Bwrdd Iechyd yn bresennol hefyd, gyda'r staff yn gallu addysgu'r cyhoedd am y brechiadau sydd ar gael iddynt.

DOLEN I'R ERTHYGL GYFATHREBU >>>

Afan

Arweinydd y Clwstwr (dros dro)

Andrew Griffiths
Andrew.Griffiths8@wales.nhs.uk

Tynnwyd sylw at Gynllun y Meddygon Teulu i Atgyfeirio Cleifion i Wneud Ymarfer Corff yng Nghwm Afan oherwydd ei effaith gadarnhaol ar iechyd meddyliol a chorfforol, fel ei gilydd. Mae'r fenter hon yn caniatáu i feddygon atgyfeirio cleifion ag amryw o gyflyrau iechyd at hyfforddwyr sy'n rhoi cymorth iddynt wella eu hiechyd a'u llesiant. Bu'r cynllun yn allweddol wrth gynorthwyo cleifion â chyflyrau megis problemau cardiaidd, diabetes, gordewdra, poen yn y cymalau neu'r cefn, a heriau o ran iechyd meddwl.

DOLEN I'R ERTHYGL GYFATHREBU >>>

Bu i dîm Ward Rithwir Cydweithredfa Clwstwr Lleol Afan chwarae rôl hanfodol wrth atal dros 1,200 o dderbyniadau diangen i'r ysbyty yn y flwyddyn ddiwethaf, fel y cofnodwyd ar 12/01/2024. Mae'r gwasanaeth arloesol hwn yn caniatáu i gleifion eiddil, hyn ac agored i niwed gael gofal lefel ysbyty yng nghysur eu cartrefi. Mae'r tîm amlddisgyblaethol, sy'n cynnwys meddygon, nyrsys, fferyllwyr a therapyddion, yn rheoli gofal cleifion trwy gyfrwng asesiadau ac ymyriadau rheolaidd.

Mae un llwyddiant nodedig yn ymwneud â Mary Duggan o Bort Talbot, a lwyddodd i osgoi arhosiad hir yn yr ysbyty diolch i Ward Rithwir Cydweithredfa Clwstwr Lleol Afan. Yn dilyn ymweliad brys, cafodd Mary ei hatgyfeirio at y ward rithwir, lle cafodd ofal amserol, wedi'i bersonoli, yn ei chartref. Roedd y dull hwn nid yn unig wedi lleddfu'r pwysau ar yr ysbyty, ond hefyd wedi rhoi ymdeimlad o ddiogelwch a hyder i Mary, gan amlygu effeithiolrwydd modelau gofal iechyd yn y gymuned.

DOLEN I'R ERTHYGL GYFATHREBU >>>

Bu i staff gofal sylfaenol a chymunedol ledled Bae Abertawe, gan gynnwys y rheiny o Gydweithredfa Clwstwr Lleol Afan, gymryd rhan mewn profiadau hyfforddi ymdrochol er mwyn deall realiti byw ag awtistiaeth a dementia yn well. Cynhaliwyd yr hyfforddiant gan

Training 2 care, a hynny ar fysiau wedi'u haddasu'n arbennig, ac roedd y sesiynau'n efelychu heriau synhwyrdd a wynebwr gan unigolion â'r cyflyrau hyn, megis golwg wedi'i aflunio, gormodedd o sŵn, a llai o sensitifrwydd cyffyrddol.

Roedd yr hyfforddiant hwn ar awtistiaeth yn cynnwys y cyfranogwyr yn cyflawni tasgau syml wrth iddynt ymdopi â sefyllfa lle roedd eu synhwyrddau'n cael eu gorlwytho, gan amlygu anawsterau prosesu gwybodaeth dan amodau o'r fath.

Bu i'r profiadau hyn feithrin mwy o empathi a dealltwriaeth ymhlith y staff gofal iechyd er mwyn iddynt allu darparu gofal mwy tosturiol, wedi'i deilwra i gleifion ag awtistiaeth a dementia.

Mae'r fenter hon, a ariennir gan wyth Cydweithredfa Clwstwr Lleol Bae Abertawe, yn adlewyrchu ymrwymiad Clwstwr Afan i ddatblygu hyfforddiant staff a gwella gofal cleifion.

DOLEN I'R ERTHYGL GYFATHREBU >>>

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Roedd cydweithrediad amlddisgyblaethol cryf wedi gwella'r gwasanaeth a ddarperir, yn enwedig o ran gofal y ward rithwir.

Bu i Ddigidwyddiadau Iechyd a Llesiant Cymunedol ymgysylltu'n llwyddiannus â'r cyhoedd, gan gynyddu llythrennedd iechyd a meithrin rheolaeth ragweithiol ar iechyd.

Mae cydnabyddiaeth o ran atal diabetes yn amlygu effeithiolrwydd ymyriadau targededig, seiliedig ar dystiolaeth.

Roedd hyfforddiant staff ar awtistiaeth a dementia wedi gwella dulliau gofal seiliedig ar yr unigolyn yn sylweddol.

Gallai mynd ati'n gyflymach i addasu arfer gorau o Fodel Iechyd Meddwl Cwmtawe fod wedi cyflymu'r broses o ddatblygu gwasanaethau iechyd meddwl Afan.

Gallai optimeiddio rôl y Clinigydd Cymunedol yn gynt fod wedi ehangu'r gwasanaethau ar gyfer cleifion sy'n gaeth i'w cartrefi mewn modd mwy effeithiol.

Mae'r clinigydd cymunedol yn cael hyfforddiant pellach ar hyn o bryd mewn perthynas â diabetes math 2 trwy Academi Gofal Sylfaenol BIPBA, a fydd yn caniatáu iddo ddarparu cymorth ychwanegol pellach i gleifion â'r cyflwr hwn sy'n gaeth i'w cartrefi.

Beth nesaf?

Wrth edrych i'r dyfodol, nod pob un o'r wyth clwstwr, sy'n cynnwys Clwstwr Aman, yw cryfhau'r trefniadau cynllunio, monitro a rheolaeth ariannol i wella'r gwasanaethau a ddarperir.

- Ymdrechion Recriwtio:** Mae ymdrechion recriwtio ar waith i benodi Arweinydd Clwstwr ac Arweinydd Deintyddol newydd cyn gynted â phosibl. Bydd penodi Arweinydd Clwstwr newydd yn darparu cysondeb o ran cyfeiriad strategol ac yn cryfhau arweinyddiaeth Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol.
- Datblygu'r Model Iechyd Meddwl Newydd:** Bydd Clwstwr Afan yn parhau i ddatblygu ei Fodel Iechyd Meddwl trwy adolygu Model Iechyd Meddwl arobryn Cwmtawe. Bydd elfennau allweddol yn cael eu haddasu i ddiwallu anghenion unigryw poblogaeth Afan, gyda ffocws ar gydgynghyrchu â chyd-weithwyr yn yr Awdurdod Lleol a phartneriaid Trydydd Sector.
- Gwasanaeth Seicoleg Gymunedol newydd y Clwstwr:** Nodwyd hyn yn flaenoriaeth yng Nghynllun y Grŵp Cynllunio Traws-glwstwr ar gyfer 2024-25 a 2025-26. Afan yw un o'r pedwar clwstwr cyntaf i gyflwyno'r model seicoleg gymunedol newydd, sy'n cynnwys mapio'r gwasanaethau iechyd meddwl presennol, nodi anghenion, a chefnogi modelau gwasanaeth ar gyfer y dyfodol. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi buddsoddi £300,000 yn y rhaglen waith hon wrth recriwtio'r olaf o bedwar Seicolegydd Cymunedol i rôl Afan, gan gwblhau cam presennol y broses weithredu.
- Cryfhau Gofal Integredig:** Gan adeiladu ar lwyddiant y Ward Rithwir, nod Clwstwr Afan yw ehangu llwybrau gofal integredig, gwella cymorth yn y gymuned, a lleihau derbyniadau i'r ysbyty y gellir eu hosgoi.
- Gwell Cymorth i Ofalwyr Di-dâl:** Bydd ymdrechion parhaus yn canolbwyntio ar adnabod gofalwyr di-dâl yn gynnar, gwella mynediad at adnoddau, a chynnwys mentrau i gefnogi gofalwyr yng ngwasanaethau'r clwstwr.

Iechyd y Bae

CLWSTWR IECHYD Y BAE
BAY HEALTH CLUSTER

Pwy ydym ni?

Mae Cydweithredfa Clwstwr Lleol Iechyd y Bae yn dwyn ynghyd Arweinwyr Cydweithredfeydd Iechyd Proffesiynol sy'n arbenigwyr ar y boblogaeth leol yn eu meysydd dynodedig. Mae hyn yn cynnwys Meddygon Teulu, Deintyddion, Fferyllwyr Cymunedol, Optegwyr, Nyrsys Cymunedol, y Proffesiynau Perthynol i Iechyd, y Trydydd Sector, Iechyd Meddwl, Rheoli Meddyginiaethau a Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe (BIPBA). Mae'r aelodau arweiniol yn cydweithio i gydrannu adnoddau a rhannu arfer da mewn ymgais i helpu aelodau'r gymuned i gadw'n ffit ac yn iach. Lle bo hynny'n bosibl, bydd Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol yn anelu at gyflawni hyn yng nghalon y gymuned, gan leihau amser teithio i ysbytai neu glinigau canolog.

Mae Clwstwr Iechyd y Bae yn gwasanaethu poblogaeth o tua 75,587 o gleifion cofrestredig. Mae ganddo 8 Practisau Meddygon Teulu, 16 o Fferyllfeydd, 14 o Bractisau Deintyddol, 4 Optegydd ac amrywiaeth o wasanaethau cymunedol, sy'n cynnwys nyrsio a therapïau, sy'n cysylltu â'n cartrefi nyrsio, ein hysgolion, ein llyfrgelloedd a'n prifysgolion. Mae'r Clwstwr yn cwmpasu ardal ddaearyddol fawr i'r gorllewin o Sir Abertawe, sy'n cynnwys nifer o ardaloedd gwledig, ond mae hefyd yn cwmpasu lleoliadau trefol megis y Mwmbwls, Cilâ a Sgeti.

Mae ein clwstwr yn cyflogi fferyllwyr clwstwr a nyrsys Cyflyrau Cronig arbenigol yn rhan o dîm gofal iechyd amlddisgyblaethol.

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Mae strategaeth a chynllun gwaith Cydweithredfa Clwstwr Lleol Iechyd y Bae yn cael eu llywio gan y Cynllun Tymor Canolig Integredig sy'n seiliedig ar anghenion iechyd poblogaeth y Clwstwr. Mae'r Cynllun yn galluogi'r arweinwyr i gefnogi a theilwra ymyriadau i gymunedau neu grwpiau poblogaeth penodol a gwella ansawdd y gofal a'r canlyniadau.

Mae blaenoriaethau Cydweithredfa Clwstwr Lleol Iechyd y Bae fel a ganlyn:

- Iechyd Meddwl a Llesiant ein poblogaeth
- Y Boblogaeth Hŷn a mwy Eiddil
- Cadw Cleifion yn Iach Gartref

Mae yna ddau Fferylllydd Clwstwr a dwy Nyrs Cyflyrau Cronig sy'n gweithio ledled pob un o'r wyth practis meddygon teulu yng Nghlwlstwr Iechyd y Bae.

Mae Fferyllwyr y Clwstwr yn ymdrechu i helpu pobl i reoli eu trefniadau cymhleth ar gyfer cymryd meddyginiaethau a gofalu eu bod yn eu cymryd mewn modd diogel, a hynny i sicrhau bod y rheiny sydd â chlefydau cronig yn cadw'n sefydlog ac yn iach gartref.

Mae rôl Nyrsys Cyflyrau Cronig y Clwstwr yn cynnwys cynnal adolygiadau rheolaidd o bobl â chlefydau cronig, megis clefyd rhwystron cronig yr ysgyfaint (COPD), asthma, diabetes a methiant y galon, a hynny gyda'r nod o atal derbyniadau i'r ysbyty ac oedi cyn cael triniaeth. Mae Nyrsys Cyflyrau Cronig Clwstwr Iechyd y Bae wedi cwblhau'r Modiwl Goruchwyliaeth Glinigol yn llwyddiannus ac yn meddu ar y sgiliau a'r wybodaeth i ddarparu goruchwyliaeth glinigol yn y gweithle.

At hynny, y Nyrsys Cyflyrau Cronig yw hyrwyddwr Rheoli Risgiau Trawma y Clwstwr, gan gynnig cymorth arbenigol i'r staff yn dilyn digwyddiad trawmatig yn y gweithle.

DOLEN I'R ERTHYGL GYFATHREBU >>>

Yn 2024, penodwyd seicolegydd cymunedol newydd yn rhan o brosiect a ariennir gan y Bwrdd Iechyd i gyflwyno model seicoleg gymunedol mewn pedwar clwstwr. Y nod yw helpu i gryfhau cydnerthedd o ran iechyd meddwl a llesiant yn y gymuned. Cyflwynwyd y model newydd o seicoleg gymunedol i helpu i ddarparu ymyriad cynnar, a hynny er mwyn gwella cydnerthedd cymunedol gyda'r nod o atal yr angen i bobl gyrchu cymorth clinigol. Mae'r model hwn yn llunio darlun manwl o anghenion poblogaeth ac yn cefnogi'r broses o nodi a datblygu ymyriadau seicolegol i wella iechyd emosiynol a llesiant mewn partneriaeth â'r gymuned.

Mae'r meysydd blaenoriaeth cynnar yn cynnwys gweithio gydag ysgolion lleol i gynnig ymgynghoriadau a goruchwyliaeth i ehangu sgiliau a thechnegau'r staff o ran rheoli sefyllfaoedd, cynorthwyo i lansio llawlyfr amenedigol i gefnogi mamau newydd, a gweithio gyda Phrifysgol Abertawe i gynnal llesiant ein poblogaeth o fyfyrwyr.

Gall y seicolegydd cymunedol ddarparu cyngor a chymorth i weithwyr cymunedol eraill a gall yn ôl eithriad gynorthwyo ag achosion cymhleth iawn.

Mae Arweinwyr Iechyd y Bae wedi chwarae rhan weithredol wrth gefnogi'r Prosiect Ffisiotherapi Diwedd Oes. Mae'r gwasanaeth hwn yn darparu gwasanaeth Ffisiotherapi ymatebol i gleifion Diwedd Oes yng Nghlwlstwr Iechyd y Bae. Mae'r gwasanaethau'n cynnwys rheoli symptomau, lleoli, rheoli symptomau anadlol, adsefydlu, cyflawni nodau diwedd oes, a chymorth ymarferol i ofalwyr.

Mae'r gwasanaeth yn sicrhau bod cleifion ag anghenion ffisiotherapi gofal lliniarol arbenigol yn cael eu gweld mewn modd amserol, gan ganolbwyntio ar osgoi derbyniadau diangen i'r ysbyty, lleihau hyd arosiadau yn yr ysbyty, a chefnogi cleifion i aros gartref yn wythnosau olaf eu bywyd.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Mae Cydweithredfa Clwstwr Lleol Iechyd y Bae wedi cefnogi'r gwasanaeth Poen Barhaus i dreialu ei newid i fodel y gwasanaeth, a fu'n llwyddiannus iawn. Mae'r gwasanaeth yn cefnogi pobl i reoli eu poen hirdymor mewn modd holistaidd, ac wedi llwyddo i leihau'r amseroedd aros yn sylweddol trwy gynnig model gwahanol o reoli poen sy'n cwmpasu therapïau corfforol, meddyliol a seicolegol. O ran hunanreoli, bu yna ostyngiad yn yr amseroedd aros ôl-COVID o 70 wythnos i 10 wythnos, ac ar gyfer pigladau o 48 wythnos i 12 wythnos.

DOLEN I'R ERTHYGL GYFATHREBU >>>

Bu i Glwstwr Iechyd y Bae gefnogi trawsnewidiad mawr yng ngwasanaethau Awdioleg Gofal Sylfaenol Bae Abertawe ar gyfer cleifion â phroblemau clyw, tinitws, neu gwyr problematig. Bellach, gall y cleifion hyn ffonio system brysennu dros y ffôn eu meddygfa a threfnu'n uniongyrchol i weld un o'r timau Awdioleg Gofal Sylfaenol mewn clinigau dynodedig. Mae'n disodli'r system flaenorol a oedd yn cynnwys apwyntiad i weld meddyg teulu neu nyrs practis yn y feddygfa, a fyddai wedyn yn atgyfeirio'r claf at y tîm awdioleg. Mae'r dull hwn wedi bod yn un cyflymach, mwy effeithlon, sydd hefyd yn rhyddhau amser meddygon i weld cleifion eraill. Mewn un chwarter yn unig (Hydref-Rhagfyr 2024), cyflawnodd y gwasanaeth 627 o apwyntiadau.

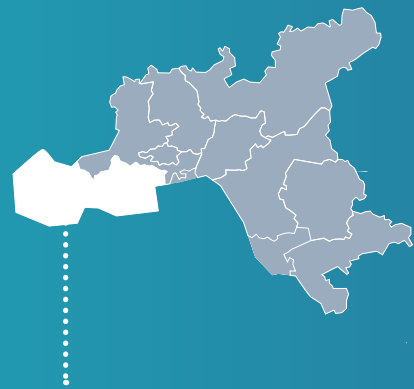

DOLEN I'R ERTHYGL GYFATHREBU >>>

Iechyd y Bae

Arweinydd y Clwstwr

Dr Nicola Jones
Nicola.Jones13@wales.nhs.uk

Iechyd y Bae

Arweinydd y Clwstwr

Dr Nicola Jones
Nicola.Jones13@wales.nhs.uk

Cafodd Clwstwr Iechyd y Bae hyfforddiant ar IRISi, sef rhaglen hyfforddiant, cymorth ac atgyfeirio arbenigol ar drais a chamdriniaeth ddomestig ar gyfer Practisau Cyffredinol. Cafodd y rhaglen werthusiad cadarnhaol mewn hapdreial rheoledig. Erbyn hyn, mae gan bob practis meddygon teulu yn y Clwstwr o leiaf un aelod o staff sydd wedi cael hyfforddiant IRIS llawn, sy'n golygu bod yna fynediad at lwybr atgyfeirio uwch i wasanaethau trais domestig arbenigol ar gyfer cleifion sydd â phrofiad o drais a chamdriniaeth ddomestig. Mae IRIS yn gwella ymateb practisau cyffredinol i drais a chamdriniaeth ddomestig ac, yn hanfodol, yn gwella diogelwch, ansawdd bywyd a llesiant y rheiny sydd wedi goroesi trais a chamdriniaeth ddomestig.

Mae Clwstwr Iechyd y Bae wedi creu Model Llesiant sydd â'r nod o fodloni ystod o flaenoriaethau ym mhoblogaeth y Clwstwr. Mae'r model yn cynnwys Sefydliad Jac Lewis, sy'n darparu gwasanaeth cwnsela un i un hygyrch ar gyfer plant a phobl ifanc, yn ogystal â nifer o weithdai llesiant ar gyfer grwpiau, a hefyd Canolfan Lesiant Abertawe, sy'n darparu ystod amrywiol o weithdai ymyriadau lefel isel, megis 'Darganfod eich cydnerthedd cynhenid', grwpiau Profedigaeth, a Llesiant Synhwyrdd.

Cefnogir y model ymhellach gan rôl Presgripsiynydd Cymdeithasol Cydlynol, sy'n darparu cysylltiad rhwng y meddyg teulu, y claf, prosiectau cymunedol a sefydliadau trydydd sector. Mae presgripsiynu cymdeithasol yn ategu at y gwasanaeth meddygon teulu o ran mabwysiadu agwedd holistaidd at iechyd a llesiant y claf trwy gefnogi pobl i ail-ymgysylltu â'u cymuned.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

I ddatblygu Clwstwr Iechyd y Bae ymhellach ac addasu i'r newid cyson yng ngofynion iechyd poblogaeth y gymuned, mae'n bwysig deall a dadansoddi effaith seiliedig ar dystiolaeth y gwasanaethau a gomisiynir.

Yn y flwyddyn i ddod, bydd Clwstwr Iechyd y Bae yn mynd ati i weithio gyda'r tîm aml-ddisgyblaethol a gyflogir gan y Clwstwr i gipio a mapio'r sgiliau a'r ystod o wasanaethau a gynigir gan y tîm a'r modd y mae'r rhain yn cael effaith gadarnhaol ar Ofal Sylfaenol a'r system ehangach.

Byddwn yn ceisio dadansoddi'r model Llesiant i sicrhau dealltwriaeth lawn o'r galw a'r capasiti yn y gymuned. Mae'r model wedi esblygu a threialu amrywiaeth o wasanaethau darparu iechyd meddwl gwahanol, gan amlygu y gallai ymyriadau lefel isel a gweithdai grŵp fod wedi bod yn opsiwn cynaliadwy mwy effeithiol na chwnsela un i un. Felly, wrth symud ymlaen, bydd mwy o ffocws yn cael ei roi ar ddull addasedig wedi'i deilwra.

Beth nesaf?

Mae Cynllun Tymor Canolig Integredig Clwstwr Iechyd y Bae ar gyfer 2025-26 yn amlygu'r meysydd ychwanegol yr ydym yn canolbwyntio arnynt, gan gynnwys ffocws ar y bobl hynny sy'n cyrraedd diwedd eu hoes. Rydym yn parhau i gefnogi prosiect ffisiotherapi arloesol a all helpu pobl ar ddiwedd eu hoes i anadlu'n fwy cyfforddus a chyflawni nodau pwysig megis mynd allan i'r ardd neu'r parc am y tro olaf. Mae Ward Rithwir y Bae yn dal i weithio'n galed i helpu ein cleifion oedrannus i aros yn eu cartrefi eu hunain, ac mae fferyllwyr ein clwstwr yn cynnal adolygiadau manwl o feddyginiaethau ein cleifion sydd mewn cartrefi gofal i sicrhau eu bod yn cymryd y feddyginiaeth iawn.

Mae ein Nyrsys Cyflyrau Cronig yn mynd ati'n barhaus i ddatblygu eu sgiliau trwy ddefnyddio'r holl adnoddau addysgol sydd ar gael iddynt, ac yn gweithio ochr yn ochr â nyrsys arbenigol eraill ar y Ward Rithwir. Rydym yn parhau i ganolbwyntio ar lesiant ein poblogaeth o bob oed, yn cynnwys ein poblogaeth fawr o fyfyrwyr a, gyda help ein seicolegydd cymunedol, byddwn yn anelu at weithio'n agosach fyth gyda'r gwasanaeth llesiant myfyrwyr. Rydym yn edrych ymlaen at flwyddyn newydd iachach a hapusach ar gyfer poblogaeth gyfan y clwstwr.

Mae ein blaenoriaethau ar gyfer y dyfodol yn canolbwyntio ar wella gofal cleifion a chryfhau ymdrechion cydweithredol ledled y system ofal. Byddwn yn parhau i esblygu'r model llesiant, gan sicrhau ei fod yn parhau i fod yn addasadwy ac yn gynhwysfawr, gan weithio'n agos gyda'r Presgripsiynydd Cymdeithasol i gyflawni hyn. Bydd ein Seicolegydd Cymunedol yn gweithio'n agos gyda'r tîm i nodi anghenion penodol cleifion, gan ddarparu gofal wedi'i deilwra.

Bydd optimeiddio meddyginiaethau yn parhau i fod yn ffocws allweddol, yn enwedig ar gyfer cleifion â salwch cronig, a hynny er mwyn gwella eu canlyniadau iechyd cyffredinol. At hynny, byddwn yn parhau i ddarparu adolygiadau holistaidd ar gyfer cleifion â chyflyrau cronig sy'n gaeth i'w cartref, gan sicrhau eu bod yn cael y sbectrwm llawn o ofal y mae arnynt ei angen. Bydd cryfhau perthnasoedd â phartneriaid ledled y Clwstwr hefyd yn flaenoriaeth, a hynny am fod y cydweithredu hwn yn hanfodol ar gyfer darparu datrysiadau gofal iechyd integredig ac effeithiol.

Iechyd y Ddinas

CLWSTWR IECHYD Y DDINAS
CITY HEALTH CLUSTER

Pwy ydym ni?

Mae Cydweithredfa Clwstwr Lleol Iechyd y Ddinas yn dwyn ynghyd yr holl Gontractwyr Gofal Sylfaenol, Nyrsio Cymunedol, y Proffesiynau Perthynol i Iechyd a'r Trydydd Sector gyda'r nod o wella iechyd a llesiant y bobl sy'n byw yn ei hardal. Nod y Clwstwr yw cyflawni'r canlyniadau gorau posibl ar gyfer unigolion a chymunedau trwy ffocysu ar atal, ymyriad cynnar, a darparu gofal wedi'i bersonoli sy'n gydlynol ac o ansawdd uchel.

Mae Clwstwr Iechyd y Ddinas yn seiliedig ar nifer o Gydweithredfeydd Proffesiynol yn cydweithio i asesu a nodi anghenion y boblogaeth o breswylwyr. Mae Cydweithredfeydd Proffesiynol yn cynnwys Deintyddiaeth, Optometreg, Fferyllfeydd Cymunedol, Practisau Cyffredinol, y Proffesiynau Perthynol i Iechyd a'r Gwyddorau Iechyd, Nyrsion y Trydydd Sector, Rheoli Meddyginiaethau, Iechyd Meddwl, a Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe (BIPBA). Mae Arweinydd enwebedig o bob un o'r Cydweithredfeydd yn ffurfio aelodaeth graidd Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol mewn swyddogaeth oruchwylio.

Mae Clwstwr Iechyd y Ddinas wedi datblygu Tim Amlddisgyblaethol effeithiol sy'n darparu amrywiaeth o wasanaethau cymorth clinigol a rheolaethol. Mae'r tim amlddisgyblaethol yn cynnwys Fferylllydd Clinigol, Parafeddyg, a Rheolwr Gweithredu Datblygiad Busnes y Clwstwr.

Mae Clwstwr Iechyd y Ddinas yn gwasanaethu poblogaeth o tua 55,509 o gleifion cofrestredig yn ardaloedd trefol de-ddwyrain a chanol Dinas Abertawe, ac mae'n cynnwys 8 Practis Meddygon Teulu, 14 o Fferyllfeydd, 6 Optegydd a 4 Practis Deintyddol. Mae yna hefyd nifer o gartrefi nyrsio ac ysgolion yn ardal y Clwstwr.

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Mae strategaeth weithredol a chynllun gwaith cysylltiedig y Clwstwr yn parhau i gael eu llywio gan ei Gynllun Tymor Canolig Integredig, sy'n cael ei lunio'n flynyddol ac yn cynnwys mewnbwn gan bob Cydweithredfa Broffesiynol. Yn rhan o'r broses gynllunio, anogir pob Cydweithredfa i ddyfeisio cynigion sy'n helpu i gyflawni'r amcanion a nodir yn y Cynllun Tymor Canolig Integredig.

Mae'r gwaith yn mynd rhagddo i ddatblygu ymhellach gysylltiadau a pherthnasoedd gweithio adeiladol â grwpiau cymunedol, y trydydd sector ac ysgolion lleol. Ar hyn o bryd, mae'r Clwstwr yn ariannu prosiect sy'n darparu gweithdai mewn ysgolion lleol i wella sgiliau coginio. Mae'r cwrs yn rhoi sgiliau ymarferol i blant a'u teuluoedd, ac yn ceisio addysgu'r cyfranogwyr ynghylch manteision mabwysiadu ffyrdd iach o fyw.

Mae'r Clwstwr wedi gweithio'n agos gyda Sefydliad yr Elyrch i helpu i hyrwyddo a chyflawni dwy raglen 'Fit Jacks' ar gyfer 120 o gleifion cymwys. Mae'r fenter gadarnhaol hon ar ffurf rhaglen iechyd a llesiant rad ac am ddim, 12 wythnos o hyd sy'n cyfuno gwybodaeth am ddewisiadau iach o ran ffordd o fyw â sesiynau ffitrwydd wythnosol dan oruchwyliaeth.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Mae cyflawniadau allweddol y Clwstwr yn ystod y 12 mis diwethaf yn cynnwys:

Diagnosteg Fasgwlaidd – Darparu gwasanaeth asesu a diagnosis fasgwlaidd holistaidd ledled y Clwstwr, dan arweiniad Podiatreg, a hynny wedi'i anelu at atal clefyd cardiofasgwlaidd ac sy'n gyson â'r Llwybr Gofal Risg i'r Coesau a'r Breichiau. Dechreuodd y prosiect peilot yn ddiweddar, ac mae ganddo'r gallu i dderbyn 600 o atgyfeiriadau.

Prosiect Meddyginiaeth Ffordd o Fyw – Cynnig i dreialu ymgynghoriadau addysg a ffordd o fyw ledled pob Practis Meddygon Teulu yn y Clwstwr ar gyfer pobl sydd wedi cael diagnosis o glefyd brasterog yr afu nad yw'n ymwneud ag alcohol. Hyd yma, cyflawnwyd saith clinig un i un, ac mae 14 yn rhagor wedi'u cynllunio, gan greu capasiti ar gyfer adolygu 105 o gleifion. Bydd y prosiect peilot yn cynnal naw sesiwn addysg (8 ym mhRACTISAU'r clwstwr ac 1 ar gyfer addysg clinigwyr).

Profion Pwynt Gofal (POCT) – Profi am ddiabetes ymhlith grwpiau ethnig leiafrifol anodd eu cyrraedd. Mae'r prosiect yn cynnwys staff o Bractis Meddygon Teulu yn ymweld â Mosgiau Lleol i sgrinio iechyd unigolion a allai fod â diabetes heb ei ddiagnosis; bydd cyfanswm o 200 o gleifion yn cael eu sgrinio mewn pedwar clinig ar wahân.

Hyd yma, mae'r ddau glinig cyntaf wedi cael eu cynnal – roedd 100 o bobl yn bresennol, a chafodd tri ddiagnosis o Ddiabetes Math 2, a nodwyd bod 13 yn gyn-ddiabetig. Mae'r prosiect peilot POCT wedi bod yn gam mawr ymlaen tuag at wella mynediad teg at ofal iechyd ledled ardal Clwstwr Iechyd y Ddinas.

Hunanladdiad/Hunan-niweidio – Prosiect peilot i ddarparu gwasanaeth dan arweiniad nyrsys i fynd ar drywydd cleifion y Clwstwr yn dilyn digwyddiadau hunan-niweidio bwriadol ac ymgeisiau i gyflawni hunanladdiad. Roedd y prosiect hwn yn ffurfio rhan o waith parhaus y Clwstwr gyda chleifion ag Anghenion Llusoog sy'n Gorgyffwrdd ac Nas Diwallwyd (MOUN).

Mae rôl y trydydd sector o ran helpu i hwyluso a chyflawni mentrau a ariennir gan y Clwstwr yn parhau i ddatblygu yn rhan o'r rhaglen waith barhaus. Defnyddiwyd Cynllun Grant y Trydydd Sector yn llwyddiannus i gyflwyno Gwasanaeth Cwnsela Iechyd Meddwl a Llesiant sy'n cael ei redeg gan Sefydliad Jac Lewis.

Mae'r gwasanaeth yn darparu mynediad rhwydd a chyflym at wasanaethau cwnsela a llesiant a anelir at wella iechyd meddwl a llesiant cleifion dros 18 oed.

DOLEN I'R ERTHYGL GYFATHREBU >>>

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Gellir ystyried bod y deuddeg mis diwethaf wedi bod yn gadarnhaol iawn i'r Clwstwr, yn arbennig o ran datblygu cysylltiadau â grwpiau sy'n draddodiadol yn anodd eu cyrraedd, a hwyluso prosiectau sy'n cael effaith gadarnhaol ar iechyd a llesiant y boblogaeth. Mae amgylchedd gweithredu y Clwstwr yn parhau i fod yn heriol wrth i'r galw a'r pwysau ar y gwasanaethau a'r adnoddau barhau i gynyddu.

Mae'n debygol bod pwysau o ran llwyth gwaith wedi bod yn ffactor cyfrannol wrth recriwtio arweinwyr ar gyfer rhai Cydweithredfeydd Proffesiynol, ac mae hyn, i ryw raddau, wedi llesteirio'r broses ymgysylltu. Mae pob un o brosiectau'r Clwstwr wedi cael ei dargedu at anghenion a nodwyd; y camau nesaf yw sicrhau bod cerrig milltir clir bob amser yn cael eu pennu ar y cychwyn ar gyfer pob cam o'r prosiect er mwyn galluogi cyflymder dysgu a chyflawni cyflymach.

Beth nesaf?

Mae 2025-26 yn argoeli i fod yn flwyddyn heriol arall. Bwriad Cydweithredfa Clwstwr Lleol Iechyd y Ddinas yw datblygu dulliau o wella ymgysylltiad â chleifion a chynnal dadansoddiad o'r gweithlu ar gyfer staff amlddisgyblaethol y Clwstwr. Byddwn hefyd yn mynd ati'n bendant iawn i gryfhau cysylltiadau ag asiantaethau partner ymhellach, a hynny mewn perthynas ag amrywiaeth o fentrau a anelir at wella iechyd a llesiant poblogaeth y Clwstwr.

Y cyfrwng a fydd yn sail i'r newid fydd Cynllun Tymor Canolig Integredig y Clwstwr, ynghyd ag ymgysylltiad parhaus Cydweithredfeydd Proffesiynol ac asiantaethau partner. Bydd y Cynllun Tymor Canolig Integredig yn parhau i fod yn gyson ag amcanion strategol y Bwrdd Iechyd ac, ar gyfer 2025-26, bydd yn cynnwys nifer cynyddol o amcanion, yn cynnwys trefniadau parhaus i gysoni â'r Cynllun Traws-ghwstwr.

Cwmtawe

Pwy ydym ni?

Mae Cydweithredfa Clwstwr Lleol Cwmtawe wedi'i ffurfio o amrywiaeth o bartneriaid, sy'n cynnwys cynrychiolwyr o blith y Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol, Fferyllfeydd Cymunedol, Optometryddion, Deintyddion Cymunedol, y Proffesiynau Perthynol i Iechyd a'r Gwyddorau Iechyd, Nyrsio Cymunedol, Rheoli Meddyginiaethau, y Trydydd Sector, Iechyd Meddwl, a'r Bwrdd Iechyd.

Rydym yn cynnwys 3 phractis meddygol cyffredinol, 8 practis deintyddol, 10 fferyllfa, 4 optegydd, ac amrywiaeth o wasanaethau cyhoeddus a gwirfoddol yr ydym yn gweithio'n agos gyda nhw; llyfrgelloedd, y sector gwirfoddol, y gwasanaethau cymdeithasol a thlodi ac atal, a Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe yn ehangach.

Caiff y Clwstwr ei gefnogi gan Reolwr Datblygu Comisiynu y Clwstwr sy'n goruchwyllo Hwb Iechyd Meddwl Cwmtawe a staff y clwstwr, sef chwe unigolyn.

- Ymarferwyr Llesiant 2 x 0.5wte
- Gwasanaeth Anghenion Cymhleth
- Gwaedwyr 2 x 0.5wte
- Rheolwr Datblygu a Gweithredu Busnes

Mae'r rolau hyn yn gweithio'n agos gyda'i gilydd ac wedi chwarae rhan sylfaenol wrth symud agenda'r clwstwr yn ei blaen.

Mae Clwstwr Cwmtawe yn gwasanaethu poblogaeth o tua 43,149 o gleifion cofrestredig sy'n byw mewn ardaloedd lled-drefol.

Ar beth yr ydym yn gweithio?

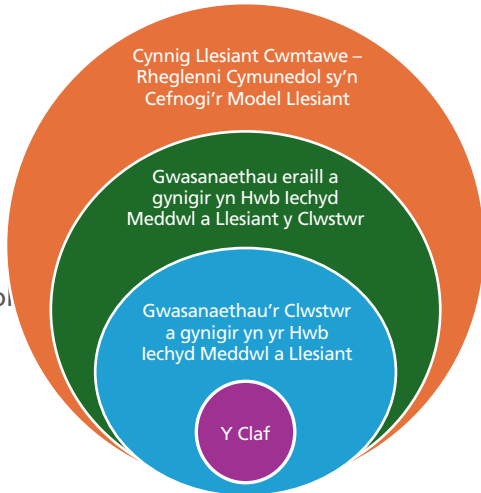
Prif flaenoriaethau strategol:

- Iechyd Meddwl – darparu model clwstwr o wasanaethau cymorth iechyd meddwl a llesiant emosiynol gofal sylfaenol sy'n cefnogi'r nodau y manylir arnynt yn 'Gyda'n Gilydd ar gyfer Iechyd Meddwl'.
- Datblygu dull system gyfan o ddarparu gwasanaethau gofal sylfaenol ochr yn ochr â chartrefi preswyl a nyrsio yng Nghlwlstwr Cwmtawe, yn ogystal ag yn y cartrefi hynny. Nodwyd bod hyn yn angen gan weithwyr proffesiynol a chan y cartrefi gofal, ac mae'n adlewyrchu nodau ataliol y Gweinidog sy'n rhan o'r 10 Egwyddor Dylunio ar gyfer Cymru Iachach.

Astudiaeth achos/enghraifft o waith:

Roedd y Clwstwr am ddatblygu model iechyd meddwl gofal sylfaenol lefel y gymuned mewn ymateb i broblemau y tynnwyd sylw atynt gan weithwyr proffesiynol a chleifion, fel ei gilydd. Gan ffocysu ar ymyriad cynnar ac atal problemau iechyd meddwl ac emosiynol rydym yn cydweithio â rhanddeiliaid allweddol ar draws ffiniau sefydliadol.

Mae'r model yn darparu model hwb arloesol o gymorth iechyd meddwl a llesiant emosiynol gofal sylfaenol, gan ddarparu cymorth cofleidiol a sicrhau

bod cleifion yn gweld yr unigolyn iawn ar yr adeg iawn yn y man iawn. Mae'r model wedi dangos gostyngiad o 60% yn nifer yr apwyntiadau perthynol gyda meddygon teulu o fewn tair blynedd, ymhlith y cleifion sy'n defnyddio'r Hwb.

Gwasanaethau'r Clwstwr:	Gwasanaethau Eraill:	Cynnig Llesiant Cymunedol Cwmtawe:	Swyddogaethau sy'n Cefnogi'r Model:
Gwasanaeth Anghenion Cymhleth	Canolfan Gofalwyr Abertawe	One Heart Drummers	Cymorth Diogelu Cymheiriaid
Gwasanaeth Cwnsela Pob Oed	Cydgysylltydd Ardal Lleol	SoFit	Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Ambiwlans Cymru – Tim Amlddisgyblaethol Defnyddwyr Mynych y Gwasanaeth
Ymarferwyr Llesiant y Clwstwr	Cymorth IRIS ar gyfer Trais Domestig	Happy Headwork	
Ward Rithwir Iechyd Meddwl	Prosiect Hunangymorth i Blant a Phobl Ifanc a gefnogir gan MIND	Cymorth blaenorol ar gyfer Siediau Dynion, Gardd Gymunedol	
Seicolegydd y Clwstwr (swydd newydd)	LPMHSS: Asesydd	Caffi Dementia Teimlo'n Dda	
Presgripsiynu Cymdeithasol			

Gan adeiladu ar Therapiau Seicolegol a'r gwasanaeth Presgripsiynu Cymdeithasol, aethom ati i gyflwyno rolau newydd ac arloesol: Cymorth Anghenion Cymhleth ac Ymarferwyr Llesiant. Elfen allweddol o'r model yw ein Ward Rithwir ar gyfer Iechyd Meddwl, sy'n sicrhau parhad gofal ar gyfer cleifion mwy cymhleth. Mae'r hwb hefyd yn cynnwys grŵp cymorth gan gyfoedion ar gyfer Diogelu, ac mae wedi cymryd rhan mewn Cyfarfodydd ynghylch Ymwelwyr Mynych â'r Adran Damweiniau ac Achosion Brys i fynd i'r afael â'r problemau sylfaenol sy'n ymwneud ag unigolion sy'n ymweld â'r adran dro ar ôl tro.

Mae cyd-weithwyr sy'n gweithio yn Hwb Llesiant/Iechyd Meddwl Clwstwr Cwmtawe yn gwneud atgyfeiriadau rheolaidd at gyrsiau a arweinir gan y gymuned. Tynnwyd sylw at y ffaith bod angen darparu cymorth llesiant lleol, rhad ac am ddim

gan gyd-weithwyr sy'n gweithio yn yr Hwb iechyd meddwl/llesiant, lle gellid atgyfeirio cleifion ato'n lleol.

DOLEN I'R ERTHYGL GYFATHREBU >>>

Mae ein Seicolegydd Cymunedol wedi cynnal dadansoddiad dwfn i ddeall anghenion lleol, ac mae'n helpu i fireinio a datblygu ein model ymhellach, gan nodi angen i gynyddu cymorth ar gyfer perthnasoedd rhwng rhieni a phlant, ac unigrwydd ymhlith pobl hŷn oherwydd diffyg trafnidiaeth. Bydd y bylchau hyn a nodwyd yn flaenoriaethau i'r Cynnig Llesiant a ariennir gan y Clwstwr yn y flwyddyn i ddod, ac maent yn adlewyrchu'r anghenion a nodir yn Asesiad o Anghenion Ardal Gorllewin Morgannwg 2022-27.

DOLEN I'R ERTHYGL GYFATHREBU >>>

Mewn meysydd gwaith eraill, mae'r Clwstwr wedi cydgynhyrchu adroddiad ar reoli pwysau a ffordd o fyw, ac mae'n bwriadu rhoi gwasanaeth ffordd o fyw ar waith pan fydd cyllid ar gael. Mae'r Clwstwr wedi gweithio'n agos gyda Sefydliad yr Elyrch i helpu i hyrwyddo a chyflawni dwy raglen 'Fit Jacks' ar gyfer 120 o gleifion cymwys. Mae'r fenter gadarnhaol hon ar ffurf rhaglen iechyd a llesiant rad ac am ddim, 12 wythnos o hyd sy'n cyfuno gwybodaeth am ddevisiadau iach o ran ffordd o fyw â sesiynau ffitrwydd wythnosol dan oruchwyliaeth.

Mae'r amgylchedd yn faes sydd o ddiddordeb cynyddol i'r Clwstwr, ac mae wedi prynu nifer o unedau batri ailwefradwy yn ddiweddar i'w defnyddio yn y practisau meddygon teulu. Rydym yn edrych ymlaen at weld hyd a lled yr arbedion ariannol ac amgylcheddol, fel ei gilydd, a ddaw yn sgil hyn.

Mae'r Clwstwr hefyd yn darparu cymorth yn y gymuned ar gyfer cleifion sy'n chwilio am help a chynghor ar faterion yn ymwneud â ffrwythlondeb. Lleihau rhestrau aros ym maes gofal eilaidd a chynnig cynghor wedi'i deilwra ar ffordd o fyw i gefnogi anghenion.

Cwmntawe

Arweinydd y Clwstwr

Mike Garner
Mike.Garner@wales.nhs.uk

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Enillydd tair gwobr GIG Cymru

- 2023 Gofal seiliedig ar yr unigolyn – Gweithiwr Anghenion Cymhleth
- 2024 Dull System Gyfan – Hwb Iechyd Meddwl
- 2024 Cyfraniad Eithriadol at Wella Gofal Iechyd – Hwb Iechyd Meddwl

DOLEN I'R ERTHYGL GYFATHREBU >>>

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Mae'r Clwstwr wedi datblygu'r hwb iechyd meddwl dros nifer o flynyddoedd, gan fireinio ei weithrediad wrth i ni fynd ymlaen, ac er i ni wynebu heriau, yr hyn sydd wedi gwneud i'r model iechyd meddwl weithio cystal yw'r ffocws cyson ar anghenion y claf a sicrhau ei fod yn cael y cymorth gofynnol a'r profiad gorau posibl. Gan fod yr Hwb Iechyd Meddwl wedi bod yn brif ffocws ar gyfer datblygiad y Clwstwr, mae'r dysgu wedi bod yn helaeth ac felly dyma'r ffocws ar gyfer yr adran hon.

Beth a aeth yn dda?

Cafodd anghenion unigol y cleifion eu hadnabod a'u cefnogi'n effeithiol ac yna'u diwallu mewn modd holistaidd.

Mae angen i atgyfeiriadau a threfniadau rhannu data ar draws sefydliadau gael eu symleiddio/eu rhoi ar lwybr carlam i arbed oedi wrth gyrchu gwasanaethau.

Mae system gadarn yn hanfodol ar gyfer gwella arferion diogelu.

Mae gweithio mewn modd di-dor ar draws ffiniau sefydliadol yn sicrhau nad yw cleifion yn disgyn trwy'r bylchau.

Bu'r adborth gan ddefnyddwyr y gwasanaeth yn eithriadol ... 'wedi newid fy mywyd' ... 'Amhrisiadwy' ... mae wedi 'fy achub'.

Gellir cyflawni arbedion ariannol sylweddol trwy gyflawni'r model – yn arbennig o ran y Gweithiwr Anghenion Cymhleth.

Mae dull 'stepen drws' amlasiantaethol wedi arwain at wella mynediad at y cymorth iawn mewn modd amserol – gan leihau nifer yr apwyntiadau gyda meddygon teulu.

Gwerth ychwanegol – Trwy fod â hwb iechyd meddwl yn y Clwstwr, mae wedi denu nifer o wasanaethau eraill sy'n dymuno cael eu lleoli ynddo, er enghraifft mae gan Ganolfan Gofalwyr Abertawe bresenoldeb parhaol yn yr Hwb Iechyd Meddwl a Llesiant bob wythnos. Mae hefyd yn cyfrannu at y Ward Rithwir ar gyfer Iechyd Meddwl.

Gwella diagnosis cynnar o gyflyrau trwy gynyddu mynediad at y gwasanaethau fflebotomi gan helpu i leihau gofal heb ei gynllunio trwy gyflogi gwaedwyr y Clwstwr. Maent wedi gweld dros 12,000 o gleifion yn ystod y 12 mis diwethaf, gydag amseroedd aros o ddim mwy na phythefnos.

Beth y gellid ei wneud yn wahanol?

Ymgorfforodd tîm y Prosiect ddull Cynllunio, Gwneud, Astudio, Gweithredu (PDSA) o gyflawni holl agweddau gwahanol y model Iechyd Meddwl, felly cafodd unrhyw beth yr oedd angen ei wneud yn wahanol o safbwynt gweithredu ei gywiro ar y pryd.

Byddai trefniadau cydgynhyrchu ychwanegol yn gynharach yn y broses i nodi meysydd cymorth penodol gan y trydydd sector wedi helpu i ddarparu dull â mwy o ffocws o gomisiynu gwasanaethau cymorth ychwanegol.

Beth nesaf?

Mae Clwstwr Cwmntawe'n defnyddio cylch cynllunio tair blynedd fel mater o drefn, ac mae ar wahanol gamau o ran y blaenoriaethau a restrir isod:

- Datblygu pecyn cymorth i rannu'r hyn a ddysgwyd o'r Hwb Iechyd Meddwl ac uwchraddio ledled y clystyrau eraill yn BIPBA.
- Cartrefi Gofal – Datblygu cynllun gweithredu sy'n mynd i'r afael â'r anghenion a nodwyd gan y cleifion, eu teuluoedd, darparwyr cartrefi gofal, a'r gweithwyr proffesiynol sy'n gweithio gyda nhw, a'i roi ar waith i wella'r gofal a'r gwasanaethau a geir yng Nghlwtwr Cwmntawe.
- Archwilio'r effaith y mae darparu hyfforddiant ar fethiant y galon mewn cartrefi gofal yn ei chael ar apwyntiadau gofal sylfaenol a derbyniadau gofal eilaidd.
- Nodi cyfleoedd cyllido i gydgyhyrchu a chefnogi dull ledled Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol cyfan o fynd i'r afael â bwyta'n iach a rheoli pwysau, gan ddefnyddio technegau meddyginiaeth ffordd o fyw.

Llŷdychwr

Arweinydd y Clwstwr (dros dro)

Dr Sowndarya Shivaraj
Sowndarya.Shivaraj@wales.nhs.uk

Llŷdychwr

CLWSTWR LLŷDCHWR
LLŷDCHWR CLUSTER

Pwy ydym ni?

Mae Cydweithredfa Clwstwr Lleol Llŷdychwr wedi'i ffurfio o ystod o bartneriaid, sy'n cynnwys cynrychiolwyr o blith y Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol, Fferyllfeydd Cymunedol, Optometryddion, Deintyddion Cymunedol, y Proffesiynau Perthynol i Iechyd a'r Gwyddorau Iechyd, Rheoli Meddyginiaethau, y Trydydd Sector, Iechyd Meddwl a'r Bwrdd Iechyd.

Mae'r Clwstwr yn darparu mecanwaith strwythuredig ar gyfer trefnu a chyflawni nifer o wasanaethau iechyd cymunedol a gofal cymdeithasol, gan weithio ar draws ffiniau sefydliadol, cyfuno adnoddau a rhannu arfer gorau mewn ymgais i wella'r ffordd y gofelir am gleifion.

Ar hyn o bryd, mae'r Clwstwr yn cyflogi'r rolau canlynol i gefnogi'r gwaith o gyflawni'r Cynllun Tymor Canolig Integredig:

- Rheolwr Datblygu a Gweithredu Busnes
- Presgripsiynydd Cymdeithasol
- Hyfforddwyr Ffordd o Fyw
- Fferyllfydd y Clwstwr

Mae Clwstwr Llŷdychwr yn gwasanaethu poblogaeth o tua 49,636 o gleifion cofrestredig sy'n byw mewn ardaloedd trefol a lled-wledig, ac mae yna orgyffwrdd sylweddol o gleifion cofrestredig sy'n byw mewn ardaloedd cyfagos yn Sir Gaerfyrddin.

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Prif flaenoriaethau strategol, gweithredu ar sail system gyfan i fynd i'r afael ag iechyd a llesiant ataliol yn ardal Llŷdychwr:

Gwasanaeth Hyfforddwr Ffordd o Fyw

Mae dros 62% o'r oedolion yng Nghymru dros bwysau ac mae 25% yn byw â gordewdra (Arolwg Cenedlaethol Cymru 2022), a byw â gordewdra yw'r prif ffactor risg ar gyfer clefyd cronig (adroddiad Iechyd Cyhoeddus Cymru 2018 – Yr achos dros weithredu ar ordewdra yng Nghymru), ac yn ardal Bae Abertawe mae yna fwch yn y ddarpariaeth o ran cymorth newid ffordd o fyw integredig yn y gymuned ar gyfer cleifion sy'n byw â gordewdra. Yn flaenorol, mae'r Clwstwr wedi treialu cynllun peilot bach ar golli pwysau gan ddangos canlyniadau cadarnhaol.

Gyda hyn mewn golwg, mae'r Clwstwr wedi penderfynu gweithredu gwasanaeth Hyfforddwr Ffordd o Fyw i wella ffyrdd cleifion o fyw, gan roi iddynt yr wybodaeth a'r sgiliau i wneud newidiadau cadarnhaol parhaus i'w ffyrdd o fyw, a chan atal, lleihau neu wrthdroi'r symptomau a achosir gan gyflyrau meddygol cronig; yn cynnwys ond nid yn gyfyngedig i ddiabetes, pwysedd gwaed a cholesterol uchel, bod dros bwysau neu fod â llid cronig, a blinder, a hynny er mwyn gwella canlyniadau iechyd mewn modd holistaidd.

Mae'r cynllun hefyd yn cynnig tri chwrs i'w cyrchu – cwrs coginio a maetheg; cwrs iechyd a llesiant; a chwrs Bwyd a Maeth Cymunedol Lefel 1 achrededig, gyda sesiwn ddewisol ar gyfer pobl sydd efallai am roi'r gorau i smygu neu leihau eu cymeriant alcohol. Gall pob unigolyn ddilyn unrhyw un neu bob un o'r cyrsiau sydd ar gael yn rhan o'r prosiect. Mae'r prosiect yn y camau gweithredu cynnar (dechreuodd ym mis Ionawr 2025); fodd bynnag, mae eisoes wedi cael dros 70 o atgyfeiriadau (Chwefror 2025).

DOLEN I'R ERTHYGL GYFATHREBU >>>

Prosiect atal Clefyd Cardiofasgwlaidd

Ystyriwyd bod effeithiau clefyd cardiofasgwlaidd yn agwedd allweddol wrth gyflawni dull meddyginiaeth ffordd o fyw ataliol. Mae clefyd cardiofasgwlaidd yn arwain at 28% o'r holl farwolaethau yng Nghymru, sef tua 8,800 o farwolaethau bob blwyddyn, sy'n cael effaith sylweddol ar y gwasanaeth iechyd a chymdeithas yn gyffredinol, o dderbyniadau brys, i wariant ar broblemau cylchrediad y gwaed a chost marwolaethau cyn amser ac anabledd.

At hynny, yn unol ag agenda ataliol y Cabinet a amlinellir yn amcanion 2024 ar gyfer Cymru Iachach, ariannwyd practisau meddygon teulu i ddarparu gwasanaeth ymyriad cynnar i nodi clefyd cardiofasgwlaidd, gan ddarparu ymyriadau byr a chefnogi unigolion i wneud newidiadau i'w ffordd o fyw er mwyn gostwng neu reoli eu risg o iechyd gwael a marwolaeth cyn amser.

Mae practisau'r Clwstwr bellach yn cyflawni mwy o weithgarwch adnabod rhagweithiol yn rhan o waith yr Hwb Ffordd o Fyw, a hynny trwy ddefnyddio peiriannau gwirio iechyd yn yr ystafelloedd aros, sy'n bwydo data cleifion yn uniongyrchol i mewn i'w cofnodion ac yn tynnu sylw at y rheiny sy'n wynebu risg o glefyd cardiofasgwlaidd.

Yna, mae'r Gwasanaeth Gwirio Iechyd yn cysylltu â'r cleifion sy'n wynebu risg i roi cyngor, cymorth a chyfeiriad i'r rheiny y nodir eu bod yn wynebu risg uwch. Caiff y rôl hon ei chyflawni gan weithiwr cymorth gofal iechyd yn y practis. Yn bennaf, byddai'n gwneud y canlynol:

- Nodi cleifion addas o blith nifer o ffynonellau, yn cynnwys adroddiadau Podiau Monitro Iechyd Cleifion, sydd ar gael yn y pedwar practis meddygon teulu yn Llŷdychwr. Chwilio systemau am gleifion nad ydynt wedi cael prawf pwysedd gwaed yn ddiweddar.
- Asesu risg y cleifion o gael clefyd cardiofasgwlaidd trwy offeryn risg gardiofasgwlaidd dilys, megis QRisk2 (sy'n cael ei ddefnyddio'n helaeth ledled y GIG ac yn cael ei argymhell gan NICE).
- Darparu apwyntiadau 'Ymyriad Cyflym' dros y

Beth nesaf?

Parhau i ddatblygu ac ymgorffori model yr Hwb Ffordd o Fyw fydd blaenoriaeth y Clwstwr yn y byrdymor, ond disgwylir y bydd anghenion/bylchau ychwanegol yn cael eu nodi wrth i hyn ddatblygu, felly disgwylir i'r gwasanaethau yn yr hwb ehangu. Mae gwerthuso a deall y cynllun yn allweddol.

Ar hyn o bryd, mae'r Clwstwr, gyda'i bartner, Cyngor Gwasanaeth Gwirfoddol Abertawe, yn cydgynhyrchu'r gwaith o bennu hyd a lled anghenion iechyd meddwl yr ardal. Mae'n ceisio nodi'r gwasanaethau y mae ar y cleifion eu hangen ond, yn fwy pwysig, mae'n ceisio ymgysylltu â nhw i adnabod y gwasanaethau yr hoffent eu gweld yn lleol. Pan fydd yr ymarfer cwmpasu wedi'i gwblhau ac adroddiadau wedi cael eu cyflwyno i Gydweithredfa'r Clwstwr Lleol, bydd gwaith yn dechrau ar ddatblygu strategaeth iechyd meddwl ar gyfer yr ardal sydd â'r nod o wella rheolaeth a gofal yn achos cleifion iechyd meddwl yn Llŷdychwr.

ffôn ac apwyntiadau dilynol ar gyfer y rheiny y mae arnynt angen cymorth ychwanegol.

- Hwyluso'r broses o ddosbarthu ffurflenni gwaed i wirio HbA1C a cholesterol lle nodir hynny (trwy brotocol ac os nad oes yna ganlyniad diweddar ar y system).
- Helpu i leihau gorddibyniaeth ar feddyginiaeth, gan gynorthwyo timau fferyllfa y practisau gyda'r gwaith presgripsiynu, lle bo hynny'n briodol.
- Cyfeirio cleifion at ffynonellau cymorth ychwanegol ar gyfer ymddygiadau nad ydynt yn iach, yn cynnwys y gwasanaeth Ffordd o Fyw.

Mae'r prosiect yn dechrau cael ei roi ar waith (dechreuodd ym mis Ionawr 2025). Disgwylir y bydd 40 o gleifion yr wythnos ledled y clwstwr yn cael yr ymyriad hwn.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Llwyddiannau Allweddol: Mae'r Clwstwr wedi canolbwyntio'n benodol ar ddatblygu partneriaeth gref â'r Trydydd Sector ymhellach, ac wedi cytuno ar weledigaeth strategol i fod yn arweinydd o ran darparu Meddyginiaeth Ffordd o Fyw yng nghyd-destun gofal sylfaenol.

Mae'r Clwstwr wedi canolbwyntio'n benodol ar ddatblygu partneriaeth gref â'r Trydydd Sector ymhellach, ac wedi cytuno ar weledigaeth strategol i fod yn arweinydd o ran darparu Meddyginiaeth Ffordd o Fyw yng nghyd-destun gofal sylfaenol.

Yr hyn a oedd wedi gweithio'n dda

Mae meddu ar weledigaeth glir ar gyfer ffocws model darparu y Clwstwr yn allweddol er mwyn i ymdrechion yr holl bartïon ddwyn ffrwyth.

Mae angen symleiddio'r trefniadau atgyfeirio a rhannu data traws-sefydliadol i atal oedi neu ddryswch o ran cyrchu gwasanaethau.

Beth y gellid bod wedi ei wneud yn wahanol?

Byddai cydgynhyrchu'n gynharach yn y broses i nodi meysydd angen penodol wedi helpu i ddarparu ffocws cynharach ar y gwasanaethau comisiynu.

Castell-nedd

Pwy ydym ni?

Nod Clwstwr Castell-nedd yw meithrin cysylltiadau yn ein cymuned a fydd yn galluogi gofal amserol a phriodol ar gyfer y rheiny y mae arnynt angen ein gwasanaethau, gan gydweithio i sicrhau bod y gwasanaethau hynny'n gynaliadwy ac o'r ansawdd uchaf posibl ac yn cael eu darparu yn y gymuned lle bo hynny'n bosibl.

Mae Cydweithredfa Clwstwr Lleol Castell-nedd yn seiliedig ar nifer o Gydweithredfeydd Proffesiynol sy'n cydweithio i asesu a nodi anghenion y boblogaeth breswyl. Mae'r Cydweithredfeydd Proffesiynol yn cynnwys Deintyddiaeth Gymunedol, Optometreg, Fferyllfeydd Cymunedol, Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol, y Proffesiynau Perthynol i Iechyd a'r Gwyddorau Iechyd, Nyrsio, y Trydydd Sector a hefyd gynrychiolaeth o blith timau Rheoli Meddyginiaethau ac Iechyd Meddwl Cymunedol y Bwrdd Iechyd. Mae Arweinydd enwebedig o bob un o'r Cydweithredfeydd yn ffurfio aelodaeth graidd Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol.

Mae Cydweithredfa Clwstwr Lleol Castell-nedd yn gwasanaethu poblogaeth o tua 45,837 o gleifion cofrestredig sy'n byw mewn ardaloedd trefol a lled-wledig, a'r rheiny'n ardaloedd o amddifadedd isel ac uchel, fel ei gilydd. Mae'r Clwstwr yn cynnwys 7 practis meddygon teulu, 6 phractis deintyddol, 5 practis optometreg, a 10 fferyllfa gymunedol.

Mae Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol wedi datblygu Tîm Amlddisgyblaethol effeithiol iawn sy'n darparu amrywiaeth o wasanaethau cymorth clinigol a rheolaethol i gyflawni blaenoriaethau a nodir yn y Cynllun Tymor Canolig Integredig. Mae'r tîm amlddisgyblaethol yn cynnwys dau Fferyllfeydd Clinigol; Technegydd Fferyllol; Clinigydd Cymunedol a Phresgripsiynwyr Cymdeithasol, yn ogystal â mynediad at wasanaethau awdioleg.

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Mae cyfeiriad cynllun gwaith Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol wedi'i nodi yn y cynllun blynyddol a'r Cynllun Tymor Canolig Integredig, gan bennu blaenoriaethau ac amcanion allweddol i'w cyflawni. Mae proses gynllunio a threfniadau gwneud penderfyniadau y Cynllun Tymor Canolig Integredig yn cael eu cyflawni trwy ymgysylltu â'r cydweithredfeydd proffesiynol ac yn gyson â blaenoriaethau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol, gan sicrhau bod y nodau a bennir yn rhai gwybodus a arweinir gan angen.

Prif amcanion Cydweithredfa Clwstwr Lleol Castell-nedd yw gwella iechyd y boblogaeth o gleifion trwy ganolbwyntio ar fesurau ataliol a rhaglenni hunanreoli. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Cyflogi dau Fferyllfeydd i sicrhau defnydd costeffeithiol a diogel o feddyginiaethau. Mae'r arbenigwyr amhrisiadwy hyn yn cyflawni llawer iawn o dasgau sy'n ymwneud â meddyginiaethau, gan ryddhau meddygon teulu i ganolbwyntio ar waith clinigol arall. Gan weithio'n agos gydag un o Dechnegwyr Fferyllfa y Clwstwr a staff y practisau meddygon teulu, maent yn cynnal clinigau cyflyrau cronig, yn adolygu meddyginiaethau, yn mynd i'r afael ag ymholiadau a cheisiadau, yn ymdrin â chrynodebau o drefniadau rhyddhau cleifion o'r ysbyty, ac yn blaenoriaethu diogelwch cleifion.
- Cyflogi clinigydd cymunedol i sicrhau'r gofal iawn ac effeithiol yn nes at y cartref ar gyfer cleifion sy'n gaeth i'w cartref, gan eto ryddhau meddygon teulu i ymgymryd â gwaith clinigol arall ond gan hefyd helpu i osgoi derbyniadau i'r ysbyty.

- Cynllun fflw cydweithredol lle mae pob aelod yn helpu i feithrin ymwybyddiaeth o argaeledd brechiadau rhag y fflw, yn ogystal â rhaglen i helpu gyda'r gwaith o frechu cleifion sy'n gaeth i'w cartref.

Mae Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol yn gweithio'n agos gyda chydweithredfa'r Trydydd Sector i helpu i hwyluso a chyflawni mentrau a ariennir gan y clwstwr. Mae'r mentrau hyn yn cynnwys:

- Cyflogi presgripsiynwyr cymdeithasol. Mae'r Presgripsiynydd Cymdeithasol yn swydd broffesiynol yn y gymuned sy'n mynd ati i geisio cynorthwyo poblogaeth y clwstwr trwy ddarparu ymyriad amserol i gleifion. Mae'r Presgripsiynydd Cymdeithasol yn brysbennu atgyfeiriadau ac yn darparu cyngor ac arweiniad ar ystod eang o wasanaethau priodol sydd ar gael ac sy'n benodol i ofynion y claf. Mae'r gwasanaeth hwn yn canolbwyntio ar lesiant a gofal seiliedig ar y claf, gan wella mynediad at wasanaethau iechyd meddwl a chymunedol a meithrin ymwybyddiaeth o'u hargaeledd.
- Cynllun grantiau'r trydydd sector – cyllid ar gyfer prosiectau yn y gymuned mewn perthynas ag ystod amrywiol o fentrau allweddol lle mae'r angen mwyaf.
- Cydweithredfa'r trydydd sector – mae'r Gydweithredfa hon yn dwyn ynghyd wybodaeth ac arbenigedd yr aelodau o ystod eang o gefndiroedd ar gyfer cynulleidfya benodol, gan greu persbectif allweddol i Gydweithredfeydd y Cystyrau Lleol.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Wardiau Rhithwir – mae'r ward rithwir wreiddiol yn gyfarfod tîm cydweithredol eang sy'n trafod anghenion y cleifion y tu allan i leoliad yr ysbyty, a hynny er mwyn cefnogi'r claf ar yr adeg iawn ac yn y man iawn, a allai olygu cartref y claf. Roedd y clwstwr wedi cyfrannu'n sylweddol at ddatblygu'r wardiau rhithwir, ac mae'r llwyddiant wrth gasglu data i brofi'r cysyniad wedi golygu bod y dull wedi cael ei gyflwyno i'r cystyrau eraill ac wedi cae ei fabwysiadu gan gyd-weithwyr ym maes Gofal Eilaidd hefyd.

DOLEN I'R ERTHYGL GYFATHREBU >>>

Grantiau Llesiant y Trydydd Sector – nod y grantiau yw datblygu rhaglenni yn y gymuned ymhellach lle mae gwelliant yn ofynnol. Eleni, rydym wedi cefnogi'r canlynol:

- Fit Jacks, sy'n cynnig rhaglen ffordd o fyw/newid ymddygiad 12 wythnos o hyd yn rhan o raglen rheoli pwysau ar gyfer oedolion.
- Bydd yr Hafan yn cynnig Sesiynau Llesiant Pêl-droed i oedolion sy'n cyrchu gwasanaethau iechyd meddwl, ac sy'n wynebu caethiwed i sylweddau a digartrefedd. Bydd y cwrs yn ceisio gwella lefelau ffitrwydd, lefelau iechyd meddwl, bwyta'n iach, ynysigrwydd a hyder.
- Mae Goalsetters yn cynnig cwrs 12 wythnos o'r enw 'Grymuso eich meddyliau – Gweledigaeth ar gyfer Llesiant' ar gyfer 20-24 o ddisgyblion 8-11 oed. Bydd y cwrs yn archwilio pynciau bwyta'n iach, i gynnwys maeth cytbwys, a phwysigrwydd gweithgarwch corfforol a sgiliau ymarferol sy'n meithrin hyder a hunan-barch.

Ymgysylltu â Chleifion – mae'r clwstwr yn ystyried ymgysylltu â chleifion yn weithgarwch hanfodol o ran ein ffordd o weithio. Rydym wedi mynd ati i roi cyhoeddusrwydd i ymgyrchoedd iechyd y cyhoedd ledled yr holl endidau trwy wneud i bob cyswllt gyfrif, yn ogystal â threfnu digwyddiadau llesiant cleifion. Mae'r digwyddiadau hyn yn darparu gwybodaeth glir am amrywiaeth eang o bynciau i'r cyhoedd eu harchwilio.

System presgripsiynau rheolaidd – mae rhoi system ar waith yn llwyddiannus wedi arwain at leihau nifer y sgriptiau a gollir a hefyd wedi dileu ymholiadau gan gleifion a lleihau gwastraff fferyllol. Bu hyn yn fenter enfawr, ond roedd y canlyniadau'n arbennig.

Castell-nedd

Arweinydd y Clwstwr (dros dro)

Deborah Burge-Jones
Deborah.Burge-Jones@wales.nhs.uk

Castell-nedd

Arweinydd y Clwstwr (dros dro)

Deborah Burge-Jones
Deborah.Burge-Jones@
wales.nhs.uk

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Yn arwyddocaol, rydym wedi dysgu ei bod yn hanfodol neilltuo digon o amser a chymorth i gamau cynllunio cychwynnol prosiect, gan ganiatáu i sgysiau gael eu cynnal â'r rhanddeiliaid cywir, a bod pennu nodau CAMPUS yn cynyddu'r tebygolrwydd o lwyddiant. I gydnabod hyn, datblygwyd offeryn newydd yn ddiweddar a fydd yn symleiddio'r sgysiau cynnar hyn gyda ffocws ar amcanion allweddol a chynllun prosiect clir i greu gwell dealltwriaeth o'r hyn sydd i'w gyflawni ac i nodi'r marcwyr cynnar ar gyfer llwyddiant neu fel arall.

At hynny, mae'n hanfodol ein bod yn neilltuo amser i rannu a phwysleisio ein cyflawniadau, yn ogystal â myfyrio ar y gwersi a ddysgwyd. Mae lledaenu gwybodaeth gadarnhaol i'n clwstwr ac i'n cynulleidfaoedd ehangach, fel ei gilydd, yn cynyddu ein heffaith yn sylweddol ac yn cynyddu proffil y clwstwr wedi hynny. O ystyried natur gydweithredol gweithrediadau clystyrau, mae gennym gyfle i gyrraedd ystod amrywiol o gynulleidfaoedd i gyflawni hyn.

Beth nesaf?

Mae Cydweithredfa Clwstwr Lleol Castell-nedd yn anelu at ehangu a gwella ei ddull cydweithredol cadarnhaol o weithio yn y dyfodol, gyda'r nod o wella iechyd y boblogaeth. Mae Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol yn awyddus i archwilio'r posibilïadau sydd o'i blaen, er bod pwysau a chyfyngiadau ariannol yn ystod adegau o gyni yn gyffredin ym maes Gofal Sylfaenol ac yn parhau i beri pryder i'r Gydweithredfa am eu bod yn herio'r hyblygrwydd i fod yn arloesol.

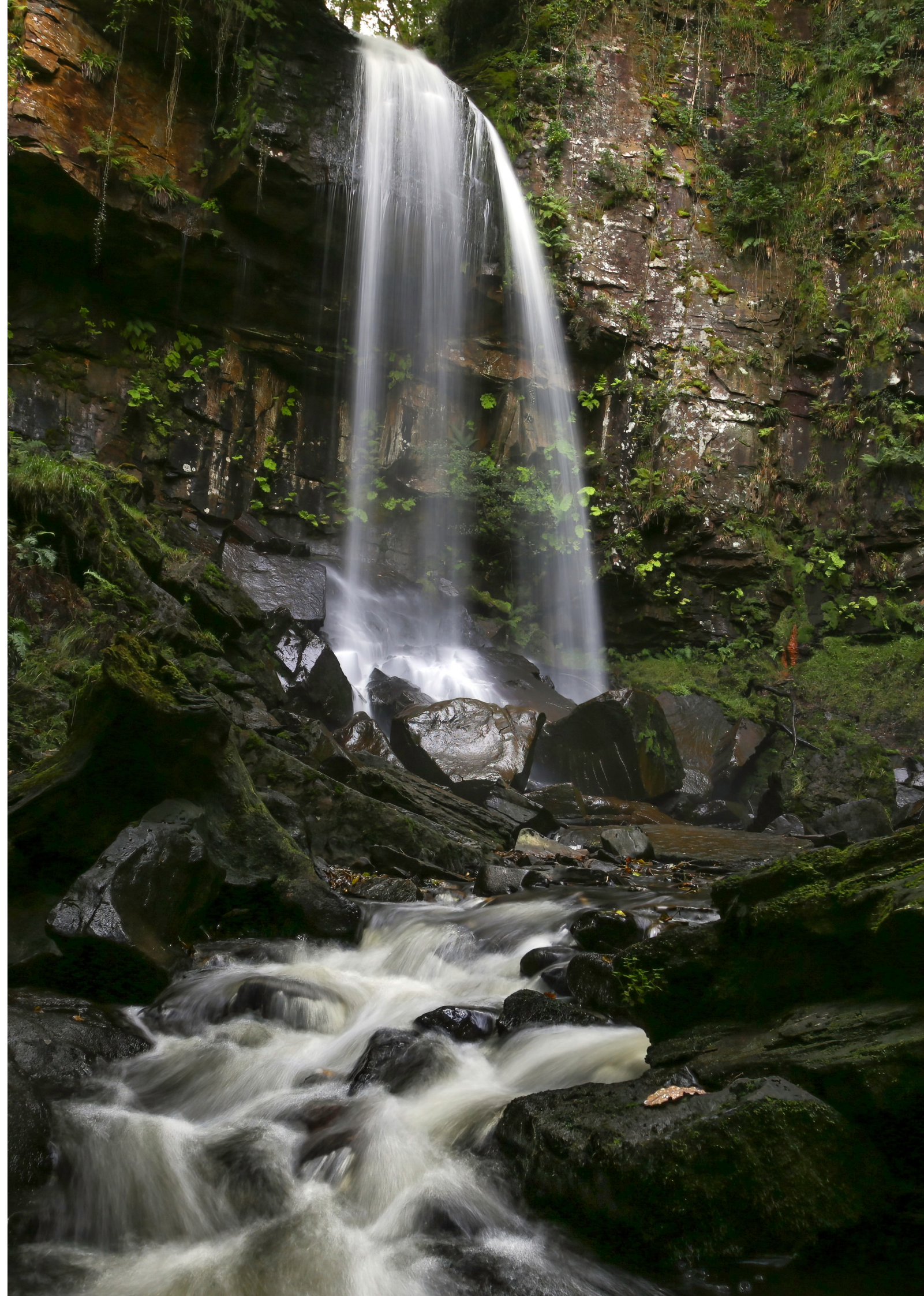
Mae gan Gydweithredfa'r Clwstwr Lleol fodel tîm amlddisgyblaethol gwych sy'n galluogi gofal i gael ei ddarparu mewn modd amserol yn nes at y cartref; fodd bynnag, mae cyllideb y Gydweithredfa wedi teimlo effaith y cynnydd diweddar mewn cyflogau cenedlaethol, sy'n gam cadarnhaol a groesewir er mwyn cynnal gweithlu cynaliadwy, ond nad yw'n cael ei adlewyrchu yng nghyllid blynyddol Llywodraeth Cymru ar gyfer clystyrau.

Hyd yn oed wrth dynhau llinynnau'r pwrs, mae Cydweithredfa Clwstwr Lleol Castell-nedd yn parhau i gynllunio ei blaenoriaethau yn seiliedig ar fylchau a nodwyd yn ein Hasesiadau Rhanbarthol o Anghenion y Boblogaeth a'r blaenoriaethau a ddaw o'r Grŵp Cynllunio Traws-ghwstwr.

Bydd gwaith diweddar a wnaed yn y clwstwr yn dwyn ffrwyth yn y dyfodol agos, gan gynnwys:

- Grantiau llesiant y trydydd sector – fel y crybwyllwyd uchod.
- Prosiect Gofalu am y Baban Nesaf – cefnogi teuluoedd sydd wedi colli plentyn i ofalu am eu plentyn nesaf. Gwneir hyn trwy fynediad at fonitorau a osodir ar y plentyn wrth iddo gysgu, sydd â larwm yn canu os bydd una unrhyw broblem, gan gynnig rhywfaint o dawelwch meddwl.
- Ap Minuteful IO – ap gofal clwyfau sy'n rhoi gwybodaeth arbenigol pan fydd llun o'r clwyf yn cael ei lanlwytho. Mae hyn yn caniatáu i feddygon teulu a nyrsys asesu cleifion mewn practisau meddygon teulu neu gartref.

Byddwn yn parhau i gydweithredu ag aelodau Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol, gan ddefnyddio eu gwybodaeth leol a'u medrusrwydd proffesiynol i ddeall anghenion y boblogaeth o gleifion ymhellach i lywio'r gofal gorau posibl.

Penderi

Pwy ydym ni?

Mae Clwstwr Penderi yn gwasanaethu poblogaeth o tua 37,775 o gleifion sy'n byw mewn ardaloedd trefol yn bennaf. Yn ei ardal ddaearyddol mae gan y Clwstwr 5 practis meddygon teulu, 7 practis deintyddol, 3 optegydd a 9 fferyllfa. Mae ei boblogaeth hefyd yn cael ei gwasanaethu gan ystod o wasanaethau cymunedol, sy'n cynnwys nyrsio a therapïau, cartrefi nyrsio/preswyl, ysgolion a llyfrgelloedd.

Mae Cydweithredfa Clwstwr Lleol Penderi yn seiliedig ar Gydweithredfeydd Proffesiynol sy'n gweithio gyda'i gilydd i fynd ati mewn modd strategol i gynllunio a darparu gwasanaethau yn y gymuned yn seiliedig ar anghenion cleifion a nodwyd. Mae'r rhain yn cynnwys Deintyddiaeth Gymunedol, Optometreg, Fferylliaeth, y Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol, y Proffesiynau Perthynol i Iechyd a'r Gwyddorau Iechyd, Nyrsio Cymunedol a'r Trydydd Sector.

Mae Arweinydd enwebedig o bob un o'r Cydweithredfeydd Proffesiynol a chynrychiolaeth o blith y timau Rheoli Meddyginiaethau, Iechyd Meddwl Cymunedol a Datblygu'r Clwstwr yn ffurfio aelodaeth graidd Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol.

I gefnogi'r broses o gyflawni ei blaenoriaethau, mae Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol yn buddsoddi'n ariannol mewn fferyllfydd, gwasanaethau a gomisiynir gan y trydydd sector, gwasanaethau cymorth iechyd meddwl, digwyddiadau iechyd a llesiant, gwefan, a rheolwr datblygu a gweithredu busnes. Mae gan boblogaeth y clwstwr hefyd fynediad at Gydgylltwyr Ardal Lleol a Phresgripsiynwyr Cymdeithasol.

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Amlinellir cyfeiriad cynllun gwaith Cydweithredfa Clwstwr Lleol Penderi yn y Cynllun Tymor Canolig Integredig blynyddol, sy'n nodi blaenoriaethau ac amcanion allweddol ar gyfer y flwyddyn. Datblygir y nodau hyn trwy ymgysylltu â chydweithredfeydd proffesiynol, ac maent yn cyd-fynd â blaenoriaethau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol. Trwy sicrhau bod y nodau hyn yn cael eu harwain gan angen, rydym yn gweithio i fynd i'r afael â'r problemau iechyd mwyaf enbyd yn y gymuned a chyflawni canlyniadau ystyrlon.

Ar gyfer eleni, mae Cydweithredfa Clwstwr Lleol Penderi wedi ymrwymo i hyrwyddo llythrennedd iechyd ac atal a llesiant, gyda phwyslais ar atal ac ymyriad cynnar. Trwy gynyddu ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o faterion iechyd, ein nod yw creu poblogaeth fwy iach a chydnerth, gan leihau dibyniaeth ar wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol ymhlith cenedlaethau'r dyfodol.

Un fenter allweddol eleni yw cydweithredu ag ysgolion lleol i gynyddu llythrennedd iechyd ymhlith plant a'u teuluoedd. Yn ogystal â hyn, bydd Cydweithredfa Clwstwr Lleol Penderi yn parhau i gynnal sgysiau llesiant, digwyddiadau ymwybyddiaeth o iechyd a sesiynau galw heibio ledled yr ardal leol. Rydym hefyd yn cynnal gwefan weithredol a phresenoldeb ar y cyfryngau cymdeithasol, gan ddefnyddio cynllun cyfryngau cymdeithasol strwythuredig i sicrhau diweddariadau rheolaidd ar amrywiaeth eang o bynciau iechyd, sy'n cynnwys rhaglenni sgrinio a mentrau iechyd pwysig eraill.

DOLEN I'R ERTHYGL GYFATHREBU >>>

Mae Cydweithredfa Clwstwr Lleol Penderi yn parhau i ddarparu cymorth i gleifion sy'n wynebu risg o ddatblygu diabetes, a hynny trwy'r **Gwasanaeth Cyn-ddiabetes**. Mae ymdrechion ar droed i gryfhau'r tîm a sicrhau gofal parhaus, gan wneud y gwasanaeth yn fwy hygyrch ac ymatebol i anghenion cleifion.

I wella nifer y bobl sy'n ymgymryd â chymorth rhoi'r gorau i smygu, mae **Helpa Fi i Stopio** wedi cyflwyno clinigau mewn dau bractis meddygon teulu a lleoliad cymunedol lleol. Trwy gynyddu faint o gymorth wyneb yn wyneb sydd ar gael yn y lleoliadau hygyrch hyn, nod y gwasanaeth yw annog rhagor o gleifion i gymryd rhan mewn rhaglenni rhoi'r gorau i smygu a gwella eu canlyniadau iechyd hirdymor.

Mae Clwstwr Penderi yn parhau i fynd ati i hyrwyddo'r Cynllun **Mân Anhwylderau** trwy ein cyfryngau cymdeithasol, ein gwefan, a digwyddiadau llesiant, gan sicrhau bod cleifion yn ymwybodol o'r cyngor a'r triniaethau rhad ac am ddim sydd ar gael mewn fferyllfeydd cymunedol. Rydym yn gweithio mewn partneriaeth â Chyngor Gwasanaeth Gwirfoddol Abertawe (SCVS) i hyfforddi gwirfoddolwyr i fod yn Hyrwyddwyr Iechyd, gan roi gwybodaeth iddynt am y gwasanaethau sydd ar gael mewn fferyllfeydd lleol, sy'n cynnwys y Cynllun Mân Anhwylderau. Bydd y fenter hon yn grymuso gwirfoddolwyr i gefnogi mynychwyr mewn digwyddiadau llesiant a'u cyfeirio at wasanaethau perthnasol.

Mae'r **Gwasanaeth Llesiant Pobl Ifanc** yn parhau'n ymrwymedig i gefnogi pobl ifanc sy'n profi amrywiaeth o heriau emosiynol ac iechyd meddwl. Eleni, bydd y broses atgyfeirio yn cael ei hehangu i gynnwys **ymwelwyr iechyd, nyrsys ysgol a staff ysgolion lleol**, gan sicrhau y gall rhagor o bobl ifanc gyrchu'r gwasanaeth. Nod y datblygiad hwn yw cynyddu hygyrchedd a gwella cyrhaeddiad y gwasanaeth, gan ein galluogi i ddarparu cymorth amserol i'r rheiny sydd mewn angen.

Mae'r **Gwasanaeth Cwnsela** yn parhau i ddarparu cymorth iechyd meddwl hanfodol i blant ac oedolion, fel ei gilydd. Mae'r Clwstwr yn parhau

i ffocysu ar ymdrechion i wella'r gwasanaeth er mwyn lleihau amseroedd aros, symleiddio prosesau atgyfeirio, a sicrhau bod cymorth amserol ar gael ar gyfer y rheiny sy'n ceisio help.

Mae Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol yn parhau'n ymrwymedig i gefnogi'r **Gwasanaeth Lloches i Fenywod**, sy'n darparu cymorth hanfodol i fenywod agored i niwed a'u pant sy'n byw mewn lloches leol. Mae'r gwasanaeth yn sicrhau eu bod yn cael gofal iechyd, cymorth emosiynol, a mynediad at adnoddau cymunedol i gynorthwyo eu hadferiad a'u hannibyniaeth.

DOLEN I'R ERTHYGL GYFATHREBU >>>

Beth yw'r prif gyflawniadau?

1. Digwyddiadau Iechyd a Llesiant yn y Gymuned

Cynhaliodd y Clwstwr nifer o ddigwyddiadau cymunedol llwyddiannus a gynlluniwyd i wella **llythrennedd iechyd** a hyrwyddo iechyd a llesiant.

Eleni, aethom ati i ddefnyddio dull cydweithredol trwy bartneru â **Chlwb Pêl-droed Dinas Abertawe** ac ysgol gynradd leol i gynnal digwyddiadau a ddenodd niferoedd da, a chafwyd adborth rhagorol gan y boblogaeth leol a rhanddeiliaid, fel ei gilydd.

O ganlyniad i'r fenter hon, cawsom y fraint o gael ein henwebu ar gyfer y wobr 'Gweithio gyda'n Gilydd', a chawsom gydnabyddiaeth **Canmoliaeth Uchel yng Ngwobrau'r Bae BIPBA 2024**.

DOLEN I'R ERTHYGL GYFATHREBU >>>

Penderi

Arweinydd y Clwstwr

Dr Sowndarya Shivaraj
Sowndarya.Shivaraj@wales.nhs.uk

Penderi

Arweinydd y Clwstwr

Dr Sowndarya Shivaraj
Sowndarya.Shivaraj@wales.nhs.uk

2. Gweithio mewn Partneriaeth a Chydweithredu

Trwy gydol y flwyddyn, mae'r Clwstwr wedi meithrin amrywiaeth o bartneriaethau cadarnhaol sydd wedi darparu gwerth ychwanegol i'r gymuned leol, a hynny mewn modd niwtral o ran cost. Rydym wedi gweithio gyda **Sefydliad yr Elyrch**, a ddarparodd y rhaglen Fit Jacks, sef menter ffitrwydd a llesiant 12 wythnos o hyd a gynhaliwyd mewn lleoliadau cymunedol lleol yn y Clwstwr. At hynny, hwylusodd **Cynllun Dysgu Cymunedol Prifysgol Abertawe gwrs Cysgu'n Dda** mewn lleoliadau cymunedol a nodwyd gan Reolwr Datblygu Clwstwr Penderi.

Cyflawniad allweddol arall fu'r bartneriaeth â phrosiect peilot arloesol y Bwrdd Iechyd sydd â'r nod o wella nifer yr unigolion sy'n cael **asesiadau iechyd ar gyfer cleifion ag anableddau dysgu**. Gwelodd y cydweithrediad hwn **ddau bractis meddygon teulu** yn ymgymryd yn rhagweithiol â'r prosiect, gan weithio i wella'r wybodaeth a'r cymorth a ddarperir i gleifion ag anableddau dysgu yn yr ardal.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

1. Ymgysylltu â'r Gymuned

Trwy'r digwyddiadau llesiant, mae'r Clwstwr wedi gweld effaith gadarnhaol o ran ymgysylltu â'r gymuned a chynyddu ymwybyddiaeth o bynciau iechyd allweddol. Bu partneru ag ysgolion lleol ar gyfer mentrau llythrennedd iechyd yn ddatblygiad arbennig o lewyrchus, gan ein galluogi i gyrraedd teuluoedd a phobl ifanc a all elwa o addysg iechyd a llesiant gynnar. Bu'r dull hwn, sy'n canolbwyntio ar y gymuned, yn effeithiol o ran meithrin cysylltiadau cryfach a darparu gwybodaeth ddefnyddiol i helpu o ran gwaith cynllunio y Clwstwr.

2. Cydweithrediad a Phartneriaeth

Bu'r cydweithrediad parhaus rhwng aelodau Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol a sefydliadau ehangach yn enghraifft wych o'r modd y gall gweithio mewn partneriaeth wella'r gwasanaethau a ddarperir. Mae dwyn gweithwyr proffesiynol a grwpiau cymunedol ynghyd wedi dangos gwerth integreiddio adnoddau ac arbenigedd lleol i mewn i ymdrechion y Clwstwr i wella canlyniadau iechyd ar gyfer y gymuned.

3. Mynediad at Ddata Cyfredol ynghylch Sgrinio Iechyd

Her sylweddol a wynebwyd eleni oedd anhawster cyrchu data cyfredol a chynhwysfawr ar nifer yr unigolion sy'n manteisio ar y gwasanaeth sgrinio iechyd. Mae'r diffyg data cyfredol hwn yn ei gwneud yn anodd adolygu effaith ymyriadau iechyd ac asesu anghenion y boblogaeth yn gywir.

4. Mynediad at Safleoedd ar gyfer Gwasanaethau

Bu sicrhau mynediad at safleoedd priodol i ddarparu gwasanaethau yn rhwystr sylweddol i'r Clwstwr eleni. Un enghraifft nodedig yw'r Gwasanaeth Awdioleg, y bu'n rhaid ei adleoli y tu allan i'r Clwstwr oherwydd prinder lle. Mae hyn wedi arwain at lai o hygyrchedd i'r cleifion, gan effeithio ar eu gallu i gyrchu'r gwasanaeth yn rhwydd. Bydd dod o hyd i ddatrysiadau cynaliadwy ar gyfer safleoedd i ddarparu gwasanaethau yn ffocws allweddol yn ystod y flwyddyn i ddod.

5. Cyfyngiadau o ran y Gyllideb ac Archwilio Cyfleoedd Cyllido Ychwanegol

Mae'r gyllideb ar gyfer y Clwstwr yn gymharol fach, sydd wedi arwain at heriau wrth ddarparu amrywiaeth eang o wasanaethau arloesol i'r boblogaeth. Rydym yn cydnabod yr angen i symleiddio gwariant y Clwstwr ac adolygu'r modd y gellir prif-ffrydio'r gwasanaethau. Rydym yn archwilio cyfleoedd cyllido ehangach a datrysiadau costeffeithiol gyda'r nod o ehangu ystod ac ansawdd y gwasanaethau sydd ar gael i boblogaeth Clwstwr Penderi.

Beth nesaf?

Yn rhan o gynllun tymor hwy i wella llythrennedd iechyd ledled Penderi, bydd y Clwstwr yn parhau i ddyrannu cyllid i gynnal Digwyddiadau Llesiant Cymunedol a datblygu mentrau, gan gynnwys prosiectau garddio cymunedol er iechyd a rôl wirfoddol yr hyrwyddwr iechyd.

Mae prosiectau pellach a gynigir yn unol â blaenoriaethau'r Cynllun Tymor Canolig Integredig ar gyfer 2025-26 yn cynnwys:

- Darparu gwasanaethau a gomisiynir gan y trydydd sector i ddarparu cymorth emosiynol ac iechyd meddwl i oedolion, plant a phobl ifanc, a datblygu llwybr presgripsiynu cymdeithasol i gynnwys mynediad gan aelodau eraill Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol.
- Cynnig hyfforddiant Lefel 3 i Fferyllwyr i gynorthwyo'r gwasanaethau Helpa Fi i Stopio lefel 3 yn ein Clwstwr.
- Canolbwyntio ar gynyddu nifer y plant 2-3 oed sy'n cael eu brechu rhag y ffliw, ac archwilio pa un a all fferyllfeydd cymunedol roi'r Fluenz trwy drefniant cyfarwyddyd grŵp cleifion (PGD) preifat ai peidio.
- Datblygu model hwb pwysau iach a llesiant trwy gydweithredu â gwasanaethau lleol, Cyngor Abertawe a'r trydydd sector.
- Gweithio gyda phob cydweithredfa broffesiynol i wella'r broses o adnabod gofalwyr di-dâl yn gynnar, eu cefnogi a'u cyfeirio.

Y Cymoedd Uchaf

Pwy ydym ni?

CLWSTWR Y CYMOEDD UCHAF
UPPER VALLEYS CLUSTER

Ein gweledigaeth yw gweithio ar y cyd â phartneriaid a chleifion i gynnal a gwella iechyd a llesiant ein cymunedau lleol. A hynny er mwyn darparu gofal hygyrch da o ansawdd diogel, yn y gymuned, yn nes at ein cleifion.

Mae Cydweithredfa Clwstwr Lleol y Cymoedd Uchaf yn seiliedig ar nifer o Gydweithredfeydd Proffesiynol sy'n gweithio gyda'i gilydd i asesu a nodi anghenion y boblogaeth breswyl. Mae'r Cydweithredfeydd Proffesiynol yn cynnwys Deintyddiaeth Gymunedol, Optometreg, Fferyllfeydd Cymunedol, Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol, y Proffesiynau Perthynol i Iechyd a'r Gwyddorau Iechyd, Nyrsio, y Trydydd Sector a hefyd gynrychiolaeth o blith timau Rheoli Meddyginiaethau ac Iechyd Meddwl Cymunedol y Bwrdd Iechyd. Mae Arweinydd enwebedig o bob un o'r Cydweithredfeydd yn ffurfio aelodaeth graidd Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol.

Mae Clwstwr y Cymoedd Uchaf yn gwasanaethu poblogaeth o 32,297 o gleifion cofrestredig sy'n byw'n bennaf mewn ardaloedd gwledig ac ynddynt ardaloedd o amddifadedd uchel. Mae'r Clwstwr yn cynnwys 4 practis meddygon teulu, 4 practis deintyddol, 2 bractis optometreg, a 10 fferyllfa gymunedol.

Mae ardal y clwstwr yn cwmpasu tri chwm: Abertawe, Dulais, a Chastell-nedd, ac mae'n ffinio ag awdurdodau lleol Sir Gaerfyrddin, Powys, Rhondda Cynon Taf ac Abertawe. Mae hyn yn aml yn golygu heriau trawsffiniol gan fod rhai o'n cleifion yn byw y tu allan i ffin Cyngor Castell-nedd Port Talbot.

Mae Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol wedi datblygu tîm amlddisgyblaethol effeithiol iawn sy'n darparu amrywiaeth o wasanaethau cymorth clinigol a rheolaethol i gyflawni blaenoriaethau a nodir yn y Cynllun Tymor Canolig Integredig. Mae'r tîm amlddisgyblaethol yn cynnwys Ffisiotherapydd Cyswllt Cyntaf; Therapydd Galwedigaethol; Presgripsiynwyr Cymdeithasol, yn ogystal â mynediad at wasanaethau awdioleg a chwnsela.

Ar beth yr ydym yn gweithio?

Mae cyfeiriad cynllun gwaith Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol wedi'i nodi yn y cynllun blynyddol a'r Cynllun Tymor Canolig Integredig, gan bennu blaenoriaethau ac amcanion allweddol i'w cyflawni. Mae proses gynllunio a threfniadau gwneud penderfyniadau y Cynllun Tymor Canolig Integredig yn cael eu cyflawni trwy ymgysylltu â'r cydweithredfeydd proffesiynol ac yn gyson â blaenoriaethau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol, gan sicrhau bod y nodau a bennir yn rhai gwybodus a arweinir gan angen.

Prif amcanion Cydweithredfa Clwstwr Lleol y Cymoedd Uchaf yw gwella iechyd y boblogaeth o gleifion trwy ffocysu ar feysydd allweddol, gyda'r nod o ddarparu gofal yn nes at y cartref. Gwneir hyn trwy rolau allweddol a phrosiectau a amlinellir isod:

- **Therapydd galwedigaethol** – mae'r rôl yn ceisio helpu cleifion i lywio eu bywydau bob dydd, rheoli cyflyrau cronig, a chynnal cysylltiadau cymdeithasol. Roedd y gofal personol hwn yn hanfodol i wella annibyniaeth ac ansawdd bywyd y cleifion.
- **Cwnsela MIND** – ar gyfer cleifion ag angen ysgafn i gymedrol. Mae'n gweithio ochr yn ochr â phresgripsiynu cymdeithasol ac iechyd meddwl sylfaenol wedi'u lleoli yn Ysbyty Tonnau. Cynigir sesiynau wyneb yn wyneb, trwy alwad fideo WhatsApp, neu dros y ffôn; gellir hefyd gynniig cyfuniad o'r tri dull yn ôl yr hyn sydd fwyaf addas i'r claf.

- **Y defnydd o Consultant Connect** – gwasanaeth telefeddygaeth lle y gall meddygon teulu a deintyddion drafod achosion cleifion a rhannu lluniau a dogfennau, yn ôl y gofyn. Mae hyn yn galluogi gwell gofal cleifion, ynghyd â diagnosis a chynllun triniaeth cyflymach heb orfod mynd i'r ysbyty.

- **Prosiect pwysedd gwaed uchel** – prosiect a anelir at gleifion sydd newydd gael diagnosis i'w helpu i hunanfonitro, ac at gleifion sy'n bod yn barod i'w helpu i reoli'r cyflwr ymhellach, gan optimeiddio meddyginiaethau a ffactorau ffordd o fyw.

Mae Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol yn gweithio'n agos gyda chydweithredfa'r Trydydd Sector i helpu i hwyluso a chyflawni mentrau a ariennir gan y clwstwr. Mae'r mentrau hyn yn cynnwys:

- **Cyflogi presgripsiynwyr cymdeithasol.** Mae'r Presgripsiynydd Cymdeithasol yn swydd broffesiynol yn y gymuned sy'n mynd ati i geisio cynorthwyo poblogaeth y clwstwr trwy ddarparu ymyriad amserol i gleifion. Mae'r Presgripsiynydd Cymdeithasol yn brysbennu atgyfeiriadau ac yn darparu cyngor ac arweiniad ar ystod eang o wasanaethau priodol sydd ar gael ac sy'n benodol i ofynion y claf. Mae'r gwasanaeth hwn yn canolbwyntio ar lesiant a gofal seiliedig ar y claf, gan wella mynediad at wasanaethau iechyd meddwl a chymunedol a meithrin ymwybyddiaeth o'u hargaeledd.
- **Cynllun grantiau'r trydydd sector** – cyllid ar gyfer prosiectau yn y gymuned mewn perthynas ag ystod amrywiol o fentrau allweddol lle mae'r angen mwyaf.
- **Cydweithredfa'r trydydd sector** – mae'r Gydweithredfa hon yn dwyn ynghyd wybodaeth ac arbenigedd yr aelodau o ystod eang o gefndiroedd ar gyfer cynulleidfya benodol, gan greu persbectif allweddol i Gydweithredfeydd y Clystyrau Lleol.

Beth yw'r prif gyflawniadau?

Cynllun ailgylchu anadlyddion

Mae cynllun peilot 'y cyntaf o'i fath' yn y DU wedi dod i ben, cynllun a dreialwyd yn lleol yn y Cymoedd Uchaf. Mae'r cynllun peilot, sy'n hyrwyddo trefniant dychwelyd ac ailgylchu anadlyddion mewn practisau fferyllol, wedi mynd o nerth i nerth, gyda chyfanswm o 8,427 o anadlyddion wedi'u casglu mewn cyfnod o 7.5 mis.

Mae swm yr anadlyddion a ddychwelwyd yn hafal i rhwng 23% a 28% o'r holl anadlyddion a bresgripsiynwyd yn yr un cyfnod. Mae'r broses ailgylchu wedi costio £6,911, gan ddarparu 93.2 kg o fetel, 23.8 kg o nwy a 59 kg o blastig, sydd wedi cael eu defnyddio at ddibenion eraill.

Cyflawnwyd llwyddiant y prosiect hwn trwy feithrin ymwybyddiaeth o'r problemau, ymgysylltu â chydweithwyr a chleifion, a chyhoeddi llwyddiannau'r rhaglen yn lleol. Mae'r prosiect hwn nid yn unig wedi helpu i gynyddu'r broses ddatgarboneiddio, ond mae hefyd wedi helpu i hyrwyddo newid mewn ffordd o feddwl, lle mae arferion presgripsiynu'n dangos ôl troed carbon llai wrth ddarparu'r un gwasanaeth.

DOLEN I'R ERTHYGL GYFATHREBU >>>

Mae gan Glwstwr y Cymoedd Uchaf dîm amlddisgyblaethol dynamig ac amrywiol iawn sy'n cynnwys Therapydd Galwedigaethol, Ffisiotherapydd Cyswllt Cyntaf, Presgripsiynwyr Cymdeithasol, a Gweithiwr Cyswllt Iechyd Meddwl. Ychwanegiad newydd fydd Seicolegydd cymunedol, a hynny'n rhan o brosiect y Bwrdd Iechyd i weithredu model seicoleg gymunedol mewn pedwar clwstwr.

Mae gan Glwstwr y Cymoedd Uchaf ddaearyddiaeth unigryw, gyda'r ardal wedi'i ffurfio o dri phrif gwm – cymoedd Dulais, Nedd a Thawe. Mae yna ymadrodd a gysylltir yn aml ag ôl troed y Clwstwr sy'n nodi mai "dyma'r man lle rydych yn dysgu mynd lan a lawr ond nid o ochr i ochr", sy'n golygu nifer o heriau o ran darparu gwasanaethau.

Er enghraifft, mae yna nifer o rwystrau i'w goresgyn os yw claf am deithio i leoliad gofal eilaidd i gael ffisiotherapi neu ofal iechyd meddwl, megis diffyg trafnidiaeth gyhoeddus briodol. Mae model y tîm amlddisgyblaethol yn caniatáu i'r Clwstwr gysoni ag anghenion mynediad y boblogaeth trwy ddarparu gofal yn nes at y cartref.

Y Cymoedd Uchaf

Arweinydd y Clwstwr

Niki Watts

Niki.Watts@wales.nhs.uk

Ymgysylltu â Chleifion

Fel yn achos unrhyw gwm, mae yna ymdeimlad cryf o gymuned, ac mae'r Clwstwr yn meithrin hyn ymhellach trwy gefnogi grantiau llesiant y trydydd sector a digwyddiadau llesiant addysgol.

Cymeradwywyd grantiau'r trydydd sector yn ddiweddar, a chânt eu dyrannu'n fuan. Mae'r Cymoedd Uchaf wedi penderfynu cefnogi:

- Fit Jacks, sy'n cynnig rhaglen ffordd o fyw/newid ymddygiad 12 wythnos o hyd yn rhan o raglen rheoli pwysau ar gyfer oedolion.
- Ysgol Goedwig Abertawe Castell-nedd Port Talbot, sef rhaglen a anelir at blant dan 5 oed, lle gallant fwynhau amser yn yr amgylchedd naturiol yn dysgu am anifeiliaid a phlanhigion, ond hefyd yn dysgu sgiliau cymdeithasol a pharch.
- Gweithdy Dove, sy'n cynnig dull hyblyg o wella ynysigrwydd ac unigrwydd a materion llesiant eraill.

Rydym yn edrych ymlaen at y dyfodol i gael deall yr effaith y mae'r rhaglenni hyn wedi'i chael yn yr ardal hon. Rydym yn gobeithio ailadrodd y grantiau hyn y flwyddyn nesaf. Mae ein digwyddiadau llesiant yn cynnig cyfle i gleifion ddod i leoliad ac archwilio amrywiaeth eang o stondinau i ddysgu rhagor am y gwasanaethau a'r sefydliadau sydd ar gael yn yr ardal hon. Yn ogystal â stondinau maeth a ffordd o fyw, bydd yna hefyd stondinau dannedd iach, ymwybyddiaeth ofalgar, a grwpiau megis crwydro cyfeillgar a chlybiau rhedeg sy'n gweithredu yn yr ardal ac sy'n gallu annog aelodaeth i fwynhau ffordd iach o fyw a gwneud ffrindiau newydd. Mae yna rywbeth ar gyfer pob oedran a diddordeb.

Beth yr ydym wedi'i ddysgu?

Fel y crybwyllir uchod, mae Cydweithredfa'r Clwstwr Lleol yn creu Cynllun Tymor Canolig Integredig blynyddol gyda'r nod o bennu blaenoriaethau allweddol. Wedi i'r blaenoriaethau hyn gael eu pennu, cynhelir trafodaethau am y prosiectau/gweithgareddau a fydd yn helpu'r Clwstwr i gyflawni ei nodau.

Mae gwaith gwych yn cael ei ddatblygu ar hyn o bryd wrth gynllunio'r prosiectau/gweithgareddau hyn i gynyddu cyfraddau llwyddo a chyfathrebu, cydweithredu a meddwl arloesol. Yn ei dro, bydd y ffordd newydd hon o feddwl yn meithrin syniadau newydd a chyffrous gyda'r nod o ddiwallu anghenion y boblogaeth yn well ar draws pob cydweithredfa broffesiynol.

Mae hefyd yn galluogi sgysiau cynharach i ddeall a oes angen diwygio prosiect/gweithgaredd i sicrhau y bydd yn llwyddo, neu a ddylid rhoi'r gorau i brosiect gan nad yw'n gweithio fel y gellir symud yr ymdrechion i faes ffocws arall.

Beth nesaf?

Fel yn achos pob clwstwr, mae'r Clwstwr yn teimlo cyfyngiadau'r sefyllfa ariannol bresennol. Er gwaethaf yr her hon, mae'n mynd ati i chwilio am ffyrdd o wella iechyd y boblogaeth ymhellach.

Un ffordd o'r fath yw trwy fynd ati i ailwampio a gwella'r model iechyd meddwl presennol ar gyfer yr ardal. Ar hyn o bryd, mae'r model yn canolbwyntio ar faterion iechyd meddwl ysgafn i gymedrol yn unig yn achos grwpiau poblogaeth penodol. Yn seiliedig ar lwyddiant diweddar Model Clwstwr Cwmtawe, mae Clwstwr y Cymoedd Uchaf yn bwriadu adeiladu ar hyn ac ail-lunio'r model i ffitio anghenion y boblogaeth trwy ddod â'r holl bartion gweithredol at ei gilydd i gefnogi'r anghenion yn well ac i ddarparu rhagor o ymyriadau wedi'u targedu.

Newid arall a fwriedir ar gyfer y dyfodol ac a fydd o help mawr i gleifion ac aelodau fydd cyflwyno presgripsiynu electronig. Mae'r system yn golygu na fydd angen i bresgripsiynau gael eu hargraffu mwyach, ac y byddant yn cael eu hanfon yn electronig at fferyllfa ddewisol y claf. Bydd hyn yn cyflymu mynediad cleifion at feddyginiaethau gan na fydd yn ofynnol iddynt fynd i bractis meddygon teulu mwyach i gasglu'r presgripsiwn, ac yna fynd i fferyllfa. Bydd y prosiect yn sicrhau mwy o gyfathrebu rhwng practisau a fferyllfeydd, a bydd yn dileu unrhyw wallau neu sgriptiau coll, gan wneud y system gyffredinol yn fwy effeithlon a chynnig gwell profiad i'r claf.

Rydym ni yn y Clwstwr yn llawn cyffro o weld beth a ddaw yn y dyfodol ar gyfer y rhan brydferth hon o'r sir.